

Javno komunalno preduzeće "KOMRAD" d.o.o. BIHAĆ

Ivana Frane Jukića 61, 77000 Bihać, Bosna i Hercegovina

tel: + 387 37 318 018 ; fax: + 387 37 318 025

web: www.komrad-bihac.ba ; e-mail: komrad@komrad-bihac.ba

IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU JKP „KOMRAD“ d.o.o. BIHAĆ ZA I – XII 2020.god.

Bihać, mart 2021.godine

Sadržaj

1.	Opći podaci o pravnom licu	4
2.	Djelatnost i vlasnička struktura	6
2.2.	Vlasnička struktura	7
3.	Način organizacije Preduzeća, opis usluga i izvori financiranja	7
4.	Zaposlenost i iskorištenje fonda radnog vremena	9
5.	Mjerenje zadovoljstva korisnika usluga	12
6.	Temeljne odrednice poslovne politike	13
7.	Ostvareni rezultati poslovanja	21
7.1	Financijski pokazatelji poslovanja za 2020. god.....	23
7.2.	Ostvareni prihodi	
7.3.	Realizirani i planirani prihodi od prodaje roba i usluga	
7.4.	Ostvareni rashodi	
8.	Bilans stanja	35
9.	Potraživanja od kupaca	43
10.	Izloženost rizicima i upravljanje rizicima	50
11.	Zaključak	51

Uvod

Izveštaj o radu i poslovanju JKP "Komrad" d.o.o. Bihać za 2020. godinu je cjelovit prikaz svih poslova i aktivnosti koje je JKP „Komrad“ d.o.o Bihać obavljalo u toku 2020.godine. Povremeni poslovi i poslovi manjeg značaja nisu obuhvaćeni ovim Izveštajem.

Detaljni financijski pokazatelji i podaci, dati su u Financijskim izvještajima za 2020.godinu.

Godišnji izvještaj o radu i poslovanju sastoji se od tekstualnog dijela, tabelarnih i grafički prikaza, izvršenih zadataka odnosno aktivnosti, te vrste aktivnosti, prihodi i rashodi po poslovnim jedinicama.

U godišnjem izvještaju za 2020. godinu dat je realan prikaz fizičkih i financijskih pokazatelja po poslovnim jedinicama.

Na osnovu člana 38.Statuta općine Bihać („Službeni glasnik općine Bihać“ broj 9/08 i 13/09), Općinski načelnik općine Bihać donio je Metodologiju za izradu programa rada, financijskih planova, planova poslovanja, izvještaja o radu i poslovanju i drugih informativnih materijala koji se upućuju općinskom organu uprave i općinskom vijeću Općine Bihać („Službeni glasnik općine Bihać“ broj 16/09), koja u sebi sadrže bitne činjenice, parametre i ilustracije po osnovu kojih se može cijiniti uspješnost poslovanja, te je ista korištena pri izradi Izvještaja o radu i poslovanju JKP "Komrad" d.o.o. Bihać za 2020. godinu.

Izvještaj je koncipiran tako da se mogu sagledati planirani i ostvareni pokazatelji.

U periodu 1.1.-31.12.2020. godine JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać ostvario je ukupne prihode od 4.514.564 KM i ukupne rashode u iznosu 4.294.556 KM.

Zbog svega navedenog poslovanje 2020. godina, pored proglašenja stanja nesreće izazvane pandemijom koronavirusa (COVID – 19) završena je sa neto dobiti od 214.223 KM.

Planirani ciljevi za 2020. godinu uglavnom su ostvareni. Uzimajući u obzir sve pokazatelje poslovanja. Poslovnu 2020. godinu možemo ocijeniti kao uspješnu, jer smo, bez obira na sve probleme izazvane pandemijom koronavirusa i problemima sa naplatom potraživanja uspijevali redovno servisirati obaveze iz poslovanja, kako prema zaposlenim tako i prema dobavljačima sa kojima JKP „Komrad“ ima ugovorene rokove plaćanja.

Da bi bili u sposobnosti osigurati plaćanje, odnosno izvršenje ugovorenih obaveza i poduzetih radnih aktivnosti, godinu je obilježilo i aktivno sagledavanje troškova i upravljanje istima, kao i redovna usmjerenost na naplatu potraživanja od kupaca i osiguranje potrebnog nivoa novčanih sredstava.

Politika upravljanja potraživanjima aktivno se provodila i u 2020. godini.

Kako kašnjenje u plaćanjima ili eventualna neplaćanja uzrokuju troškove, koji utječu i na profitabilnost Preduzeća, kontinuirano su se provodile analize svih potraživanja.

Pravovremenim sagledavanjem, te reagiranjem na zastoje u naplati izvršenih usluga, Preduzeće blagovremeno pokreće postupke pred sudom protiv korisnika usluga koji ne plaćaju svoje obaveze, tako da su sva dospelja nenaplaćena potraživanja utužena. Redovnim utuženjima uspjeli smo održati financijsku stabilnost preduzeća.

Nastavkom mjera štednje i racionalnim ponašanjem došlo je do znatnih ušteda u poslovanju, posebno u dijelu efikasnosti radne snage.

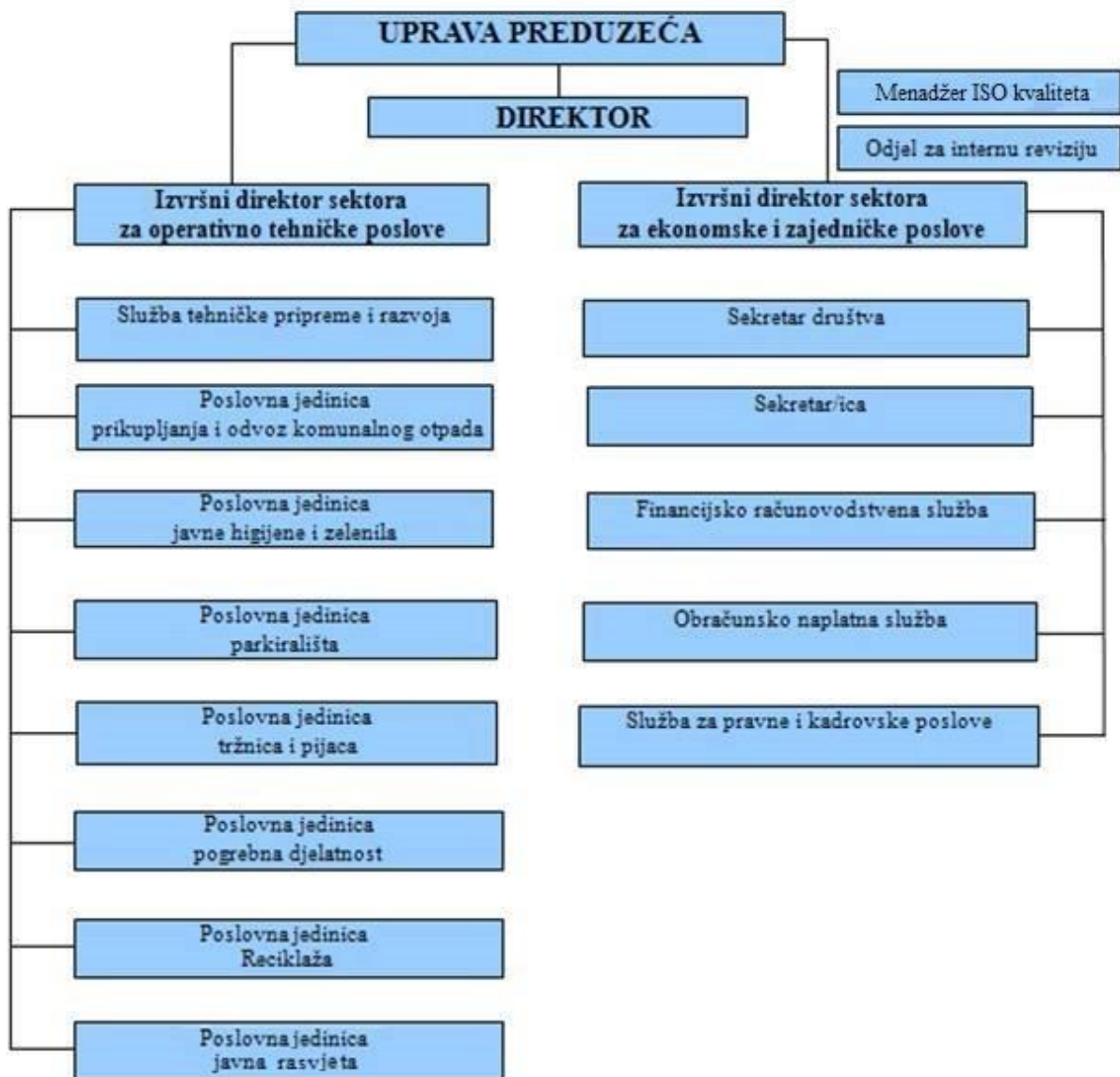
Poseban naglasak i u 2020. godine dat je na komunikaciji sa korisnicima naših usluga.

1. Opći podaci o pravnom licu :

Puni naziv:	Javno komunalno preduzeće "Komrad" društvo sa ograničenom odgovornošću Bihać
Skraćeni naziv:	JKP "Komrad" d.o.o. Bihać
Pravni status:	Društvo sa ograničenom odgovornošću
Adresa/sjedište:	Ivana Frane Jukića 61
Telefon/Fax:	037/318-018; 037/318-025
Mail adresa:	komrad@komrad-bihac.ba
Web stranica:	www.komrad-bihac.ba
Vlasništvo sa strukturom:	Gradsko vijeće Bihać 100 %
Osnovni (upisani) kapital:	2.549.139,08 KM
Podaci o prvoj registraciji	Rješenje Kantonalnog suda u Bihaću broj U/I-1278/03 od 10.11.2003.godine
Podaci o promjeni oblika organizovanja:	Rješenje Općinskog suda u Bihaću broj U/I-310/05 od 06.12.2005.godine
Matični - registarski broj kod ovlaštenog suda:	1-5082-00
Šifra i naziv registrovane djelatnosti:	38.11 Prikupljanje neopasnog otpada
Identifikacioni broj:	4263371940001
PDV broj:	263371940001
Transakcijski računi:	- 1020220000044244 Union banka d.d. Sarajevo - 1610350014840070 Raiffeisen bank d.d. - 3385002206189938 UniCredit bank d.d. - 1602010000023060 Vakufska banka d.d. - 1322602012809195 NLB banka d.d. Tuzla - 1994550176657602 Sparkasse bank dd BiH
Članovi Skupštine:	1. Elvisa Alibabić, predsjednik 2. Esad Kećanović, član 3. Bajro Dedić , član 4. Mirhad Bašanović , član 5. Mensur Čehić , član
Članovi Nadzornog odbora:	1. Telalović Aladin, predsjednik do 03/2020. - Vojić Samir, predsjednik od 16.03.2020. 2. Mara Đug, član 3. Keškić Mehrud, član do 03/2020. - Alan Mehdić, član od 16.03.2020.
Članovi Odbora za reviziju:	1. Emina Mešić, predsjednik 2. Senada Bratić, član 3. Darija Jakšić, član do 03/2020. - Nermina Čelebić, član od 09/2020.
Članovi Uprave:	1. Mehura Selimović, direktor 2. Aida Zjakić, Izvršni direktor sektora za ekonomske i zajedničke poslove 3. Izet Seferagić, Izvršni direktor sektora za operativno tehničke poslove

Tabela1: Opći podaci o Preduzeću

ŠEMATSKI PRIKAZ ORGANIZACIJE JKP "KOMRAD"

2. Djelatnost i vlasnička struktura

2.1 Djelatnost

Javno komunalno preduzeće „Komrad“ d.o.o. Bihać (u daljem tekstu: Preduzeće) čiji je osnivač Gradsko vijeće Bihać (u daljem tekstu: Osnivač) obavlja djelatnost od javnog društvenog interesa i ima svoje organe koji organiziraju i upravljaju Preduzećem, te koordiniraju i nadziru rad i poslovanje.

Preduzeće je registrovano u skladu sa važećim propisima kod Kantonalnog suda u Bihaću rješenjem broj U/I – 1278/03 od 10.11.2003. godine, s izmjenama upisa kod Općinskog suda u Bihaću rješenjem broj U/I- 310/05 od 06.12.2005.godine.

Preduzeće obavlja djelatnost u skladu s djelatnostima upisanim u Registar društva i razvrstanim u skladu sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, a kako Preduzeće obavlja više djelatnosti, razvrstavanje je izvršeno prema djelatnosti koju pretežno obavlja (glavna djelatnost); Šifra djelatnosti KD BIH 2010: 38.11 Skupljanje neopasnog otpada

Javnom komunalnom preduzeću „Komrad“ d.o.o. Bihać Osnivač povjerava obavljanje:

- a) Komunalnih djelatnosti individualne komunalne potrošnje:
 - 1) Skupljanja, tretiranja i odlaganja otpada
 - 2) Djelatnost javnih parkirališta na području grada Bihaća
 - 3) Pogrebne djelatnosti
 - 4) Djelatnosti tržnica na malo (pijaca)
 - 5) Odvajanje i selektiranje ambalažnog – korisnog otpada i daljnja distribucija
- b) Komunalnih djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje propisanih Zakonom o komunalnim djelatnostima USK-a („Službeni glasnik USK“ br.4/11,11/11,6/12 i 13/12)
 - 1) Održavanje čistoće na javnim površinama
 - 2) Održavanje javnih površina
 - 3) Obavljanje higijeničarske službe
 - 4) Obavljanje usluga dekoracije
 - 5) Održavanje objekata i uređaja javne urbane opreme
 - 6) Održavanje javne rasvjete u stanju funkcionalne ispravnosti
 - 7) Održavanje spomen obilježja, stratišta, mezaristana i grobalja-mezarja kulturno-istorijskog značaja
 - 8) Uklanjanja građevina

2.2. Vlasnička struktura

Preduzeće je organizirano kao društvo sa ograničenom odgovornošću u skladu sa odredbama Zakona o javnim preduzećima.

Kapital preduzeća je 100% državni kapital, čija je struktura slijedeća:

Kapital se sastoji od osnovnog kapitala, statutarne rezervi, akumulirane (zadržane) dobiti, te dobiti tekućeg perioda.

Zakonske rezerve predstavljaju rezerve propisane Zakonom o privrednim društvima u iznosu od najmanje 5% neto dobiti tekuće godine, te se mogu koristiti samo za pokriće gubitka i druge nepredviđene troškove u poslovanju, na način utvrđen Odlukom Skupštine Društva, uz saglasnost Osnivača.

Opis	Stanje na kraju izvještajnog razdoblja	Stanje na kraju prethodnog razdoblja	Razlika	% promjene
Osnovni kapital	2.549.139	2.549.139	-	-
Statutarne rezerve	306.051	306.051	-	-
Neraspoređena dobit ranijih godina	628.552	306.055	322.497	105,38
Neraspoređena dobit izvještajne godine	214.223	322.497	108.274	33,58
Ukupno kapital i rezerve	3.697.965	3.483.742	214.223	6,15

Tabela br.2: Vlasnička struktura

U promatranom periodu došlo je do povećanja kapitala za 6,15%. Na ukupni kapital pozitivno je utjecao rezultat tekuće godine, odnosno dobit koje je ostvarena u 2020.godini.

U toku prošle godine Skupština preduzeća donijela je Odluku br. 1726/20 od 06.07.2020. godine o raspodjeli neto dobiti JKP "Komrad" d.o.o. Bihać za 2019. godinu, a koja bi se provela u poslovnim knjigama Preduzeća nakon dobijanja saglasnosti Gradskog vijeća Grada Bihaća.

Kako u toku prošle godine Gradsko vijeće Grada Bihaća nije dalo saglasnost na Izvještaj o radu i poslovanju JKP "Komrad" d.o.o. Bihać za period 01.01.2019. do 31.12.2019. godine, tako nije ni dobijena saglasnost od strane Gradskog vijeća Grada Bihaća na Odluku Skupštine preduzeća o raspodjeli neto dobiti za 2019. godinu. U narednom periodu vodiće se aktivnosti na dobijanju potrebne saglasnosti za raspodjelu ostvarene dobiti u 2019. godini.

3. Način organizacije Preduzeća, opis usluga i izvori financiranja

Rad Preduzeća je organizovan po sektorima:

- Sektor za ekonomske i zajedničke poslove
- Sektor za operativno tehničke poslove

Unutar Sektora Preduzeća organizirane su djelatnosti po službama i poslovnim jedinicama.

Unutrašnja organizacija Preduzeća bliže je uređena Pravilnikom o radu

JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać posluje u skladu sa Statutom („Službeni glasnik Grada Bihaća“ broj 7/15 i 4/21).

Statutom su utvrđeni organi koji organizuju i upravljaju Preduzećem, te koordiniraju i nadziru rad poslovanja u skladu sa Statutom Preduzeća, Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Zakonom o privrednim društvima.

Preduzeće zastupa i predstavlja Uprava, a lice ovlašteno za zastupanje i predstavljanje je Direktor Preduzeća.

Uprava Preduzeća nadgleda Plan poslovanja Preduzeća i vrši praćenje realizacije kako bi se kretala u okvirima plana poslovanja, te po potrebi, u skladu sa ciljevima plana, revidira ga i usaglašava s kretanjima na komercijalnom tržištu.

Uprava i Nadzorni odbor odgovorni su za poštivanje postupaka javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i drugim propisima.

Uprava vodi i organizuje poslovanje Preduzeća, vodi računa o likvidnosti i solventnosti, odgovara za zakonitost rada, donosi opće i poslovne akte, predlaže odluke Skupštini Preduzeća putem Nadzornog odbora, izvršava preporuke, mišljenja, zaključke i odluke Odbora za reviziju, Preduzeće, samostalno sklapa ugovore svih vrsta čija vrijednost ne prelazi iznos od 10.000 KM. Za zaključivanje ugovora čija vrijednost prelazi iznos od 10.000 KM traži pismenu saglasnost većine članova Nadzornog odbora. Uz pismeno ovlaštenje Nadzornog odbora vrši otpis procjenjenih nenaplaćenih potraživanja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i drugim zakonskim i podzakonskim propisima.

Pregled poslovnih aktivnosti i ostvarenje poslovnih prihoda – izvori financiranja

POSLOVNE AKTIVNOSTI:	IZVORI I NAČIN FINANCIRANJA:
I KOMUNALNA DJELATNOST INDIVIDUALNE KOMUNALNE POTROŠNJE	
- Skupljanje, tretiranje i odlaganje komunalnog otpada	iz cijene komunalne usluge - korisnici usluge, fizičke i pravne osobe
- Pogrebna djelatnost	iz cijene komunalne usluge od korisnika; iz godišnje naknade za korištenje grobnih/mezarnih mjesta
- Djelatnost javnih parking na području grada Bihaća	iz cijene komunalne usluge - korisnici usluge, fizičke i pravne osobe
- Upravljanje i održavanje tržnice na malo - pijaca	iz cijene komunalne usluge od korisnika prodajnih površina
- Odvajanje i selektiranje ambalažnog i korisnog otpada i daljnja distribucija	iz otkupnih cijena selektiranog otpada koji se dalje distribuira
II KOMUNALNE DJELATNOSTI ZAJEDNIČKE KOMUNALNE POTROŠNJE	
- Održavanje čistoće na javnim površinama - Održavanje javnih površina - Obavljanje higijeničarske službe - Obavljanje usluga dekoracije - Održavanje objekata i uređenje javne urbane opreme - Održavanje javne rasvjete u stanju funkcionalne ispravnosti - Održavanje spomen obilježja, stratišta, mezaristana i grobalje – mezarja kulturno historijskog značaja	iz sredstava koja se obezbjeđuju u budžetu grada na osnovu Programa obavljanja komunalnih djelatnosti iz oblasti zajedničke komunalne potrošnje
III UKLANJANJE GRAĐEVINA	Iz cijene usluge – korisnici usluge, fizičke i pravne osobe

Tabela 3: Pregled poslovnih aktivnosti i ostvarenje poslovnih prihoda – izvori financiranja

Preduzeće se financira iz vlastitih sredstava i sredstava gradskog budžeta.

JKP Komrad“ d.o.o. Bihać svoje prihode ostvaruje obavljanjem svoje djelatnosti, odnosno naplatom potraživanja od korisnika komunalnih usluga. Od ukupno ostvarenih poslovnih prihoda 9,38% čine prihodi koji se naplaćuju iz gradskog budžeta, ili 9,25% od ukupnih prihoda Preduzeća. Pored ovih izvora financiranja, Preduzeće koristi i namjenska sredstva Fonda za zaštitu okoliša i Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša USK-a (ekološke naknade), apliciranjem na javne pozive i izradom projekata koji zadovoljavaju kriterij povoljnog utjecaja na okoliš.

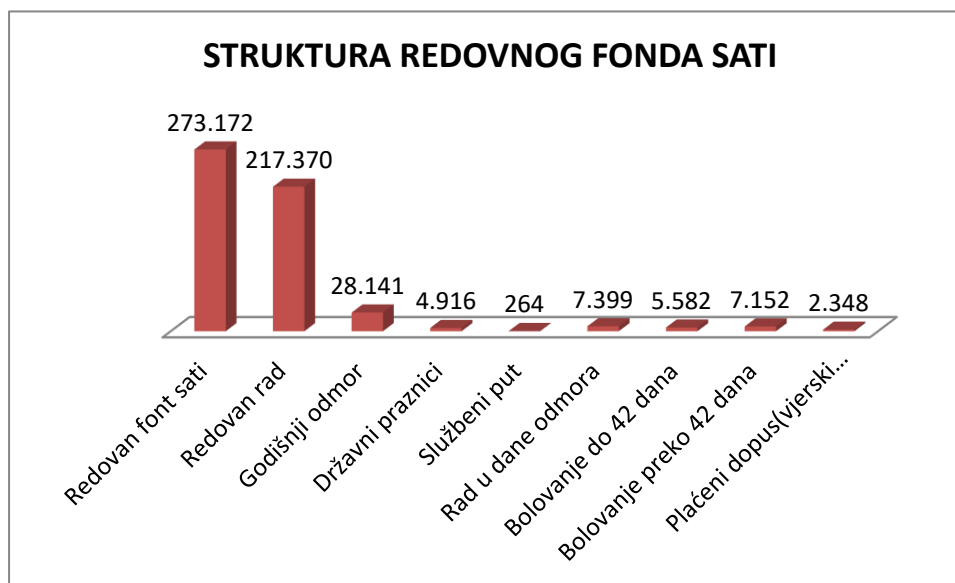
Ugovorom o poslovnoj saradnji sa Društvom za postupanje sa ambalažnim otpadom „Ekopak“ d.o.o. Sarajevo dogovoren je projekat „Uspostava i razvoj primarne selekcije ambalažnog otpada iz komunalnog čvrstog otpada u općini Bihać“. Poboljšanjem uvjeta prikupljanja ambalažnog otpada planira se povećati količina prikupljenog ambalažnog otpada za 20%. Istovremeno smanjuje se neiskoristivi dio otpada koji se odlaže na deponiju. Na taj način se obezbjeđuju sredstva koja smo dužni namjenski utrošiti sa ciljem unapređenja poslovne saradnje i sortiranja ambalažnog otpada iz komunalnog čvrstog otpada u gradu Bihaću. Na osnovu tog „Eko pak“ d.o.o. u suradnji sa fondacijom GIZ u 2020. godini doniralo je 69 plastičnih kontejnera za prikupljanje stakla u vrijednosti od 62.721 KM bez PDV. Za potrebe prikupljanja i prevoza komunalnog otpada Preduzeće je od Grada u saradnji sa UNDP dobilo novi kamion autosmečar Mercedes benz u vrijednosti od 292.500 KM bez PDV.

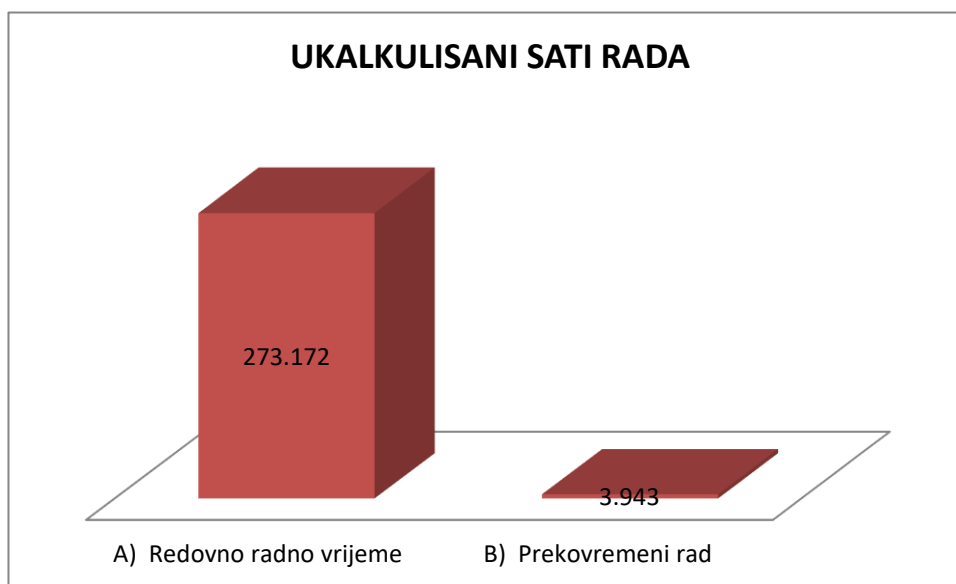
4. Zaposlenost i iskorištenje fonda radnog vremena

Strukturu ukalkulisanih sati rada u 2020.godini dajemo u slijedećoj tabeli:

RED.BR.	VRSTA PRIMANJA	SATI 2019.	%	SATI 2020.	%
UKALKULISANI SATI RADA (A+B)		283.256	100,00	277.115	100,00
A)	Redovno radno vrijeme	279.260	98,59	273.172	98,58
B)	Prekovremeni rad	3.996	1,41	3.943	1,42
STRUKTURA REDOVNOG FONDA SATI		279.260	100,00	277.115	100,00
1.	Redovan rad	223.380	79,99	217.370	79,57
2.	Godišnji odmor	19.883	7,12	28.141	10,30
3.	Državni praznici	5.595	2,00	4.916	1,80
4.	Službeni put	320	0,12	264	0,10
5.	Rad u dane odmora	6.574	2,35	7.399	2,71
6.	Bolovanje do 42 dana	6.656	2,38	5.582	2,04
7.	Bolovanje preko 42 dana	14.608	5,23	7.152	2,62
8.	Plaćeni dopust(vjerski praznici)	2.244	0,81	2.348	0,86

Tabela br:4: Struktura fonda sati

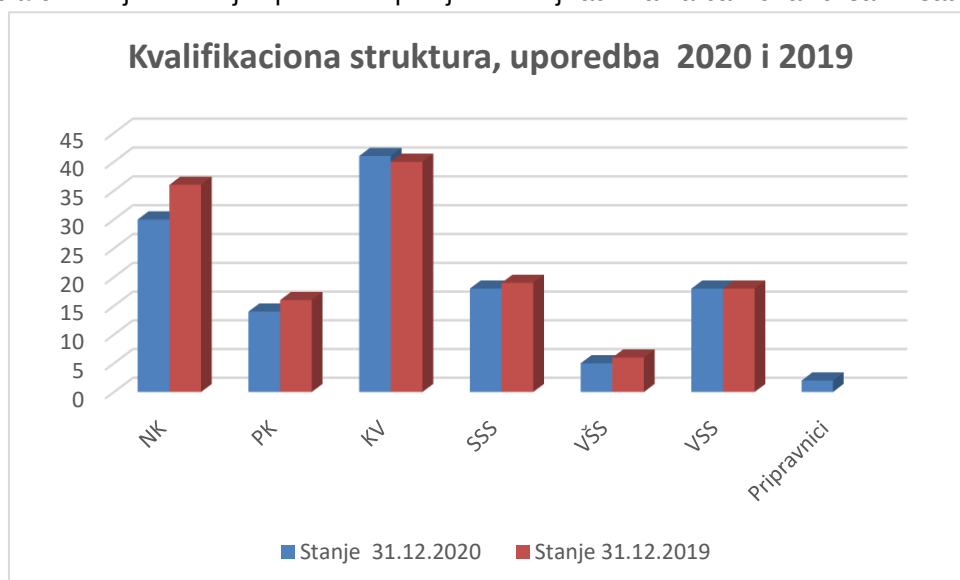

Na bazi prosječnog broja zaposlenih na bazi stanja krajem mjeseca, prosječno je u 2020. godini bilo zaposleno 127 radnika (2019. godina 135), a na bazi ukalkuliranih sati rada 133 (2019. godina 140). Na dan 31.12.2020. godine Preduzeće je zapošljavalo 128 radnika, od toga je 18 žena, a 110 muškaraca. U narednim tabelama dat je raspored radnika po poslovnim jedinicama i kvalifikacionoj strukturi.

Kvalifikaciona struktura	Stanje 31.12.2020.	Stanje 31.12.2019.
NK	30	36
PK	14	16
KV	41	40
SSS	18	19
VŠS	5	6
VSS	18	18
UKUPNO	126	135
Sufinanciranje zapošljavanja	2	
SVE UKUPNO	128	135

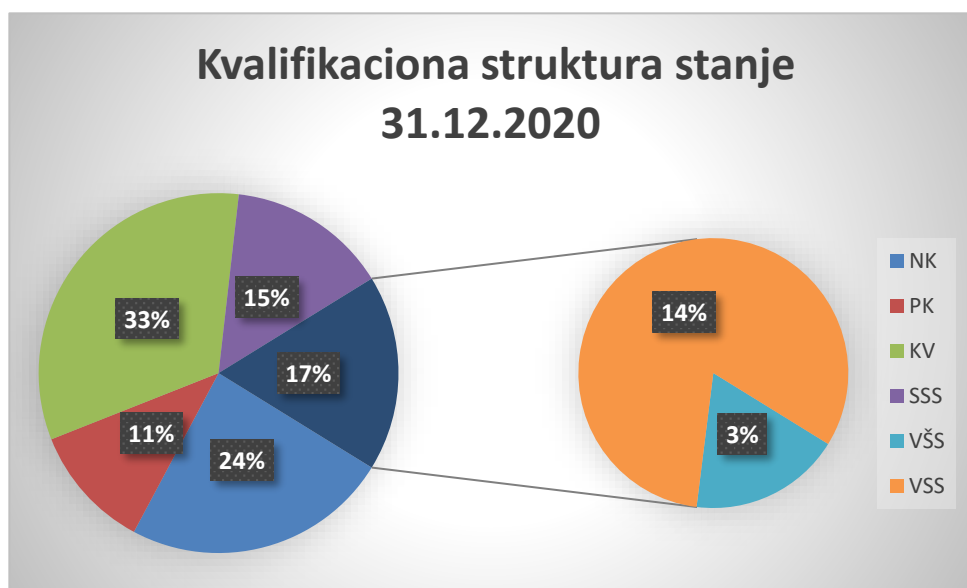
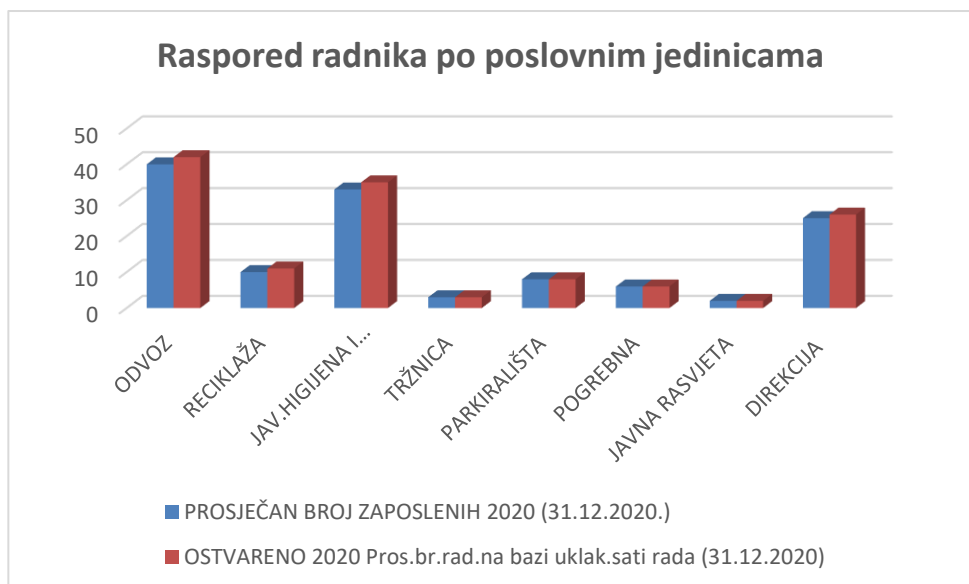
Tabela 5: Usporedba stanja radnika u 2020. i 2019. godini

Tabela 6: Prosječan broj zaposlenih i prosječan broj radnika na bazi ukalkuliranih sati rada

	PROSJEČAN BROJ ZAPOSLENIH 2020 (31.12.2020.)	OSTVARENO 2020 Pros.br.rad.na bazi uklak.sati rada (31.12.2020)
ODVOZ	40	42
RECIKLAŽA	10	11
JAV.HIGIJENA I ZELENILLO	33	35
TRŽNICA	3	3
PARKIRALIŠTA	8	8
POGREBNA	6	6
JAVNA RASVJETA	2	2
DIREKCIJA	25	26
UKUPNO	127	133

Tabela 6: Prosječan broj zaposlenih i prosječan broj radnika na bazi ukalkuliranih sati rada

Najveće učešće u ukupnoj kvalifikacionoj strukturi odnosi se na KV radnike, koji u ukupnom broju zaposlenih učestvuju sa 32,54%, zatim na NK radnike 23,81% što je opravdano s obzirom na djelatnost kojom se Preduzeće bavi. Zatim 14,29 čine VSS, 14,29% čine SSS radnici, 11,11 % su zaposleni sa PK, 3,96% su zaposleni sa VŠS.

U toku 2019. godine zbog stupanja na snagu Izmjena i dopuna Zakona o radu i usklađivanja sa novim Pravilnikom o radu ukazala se potreba za novom sistematizacijom radnih mjesta, usklađuje se broj uposlenih sa stvarnim potrebama. Novi Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu br. 1730/20 stupa na snagu 06.07.2020. godine.

Od 128 radnika na dan 31.12.2020. godine 117 radnika je u radnom odnosu na neodređeno radno vrijeme, 9 radnika na određeno radno vrijeme, 1 radnik po programu sufinanciranja zapošljavanja -mjera "Služba u suradnji sa poslodavcima 2020" i 1 radnik po programu sufinanciranja zapošljavanja -mjera "Tvoja prilika 2020", podmjera prvo radno iskustvo za mlade nezaposlene osobe do 30 godina".

U toku 2020. godine šest radnika je otišlo u penziju, a jedan radnik je dobio otkaz ugovora o radu radi teže povrede radne dužnosti. Zbog gore navedenog u oktobru i novembru mjesecu zaposleno je 6 novih radnika na puno radno vrijeme, a jednom radniku je Ugovor o radu na pola radnog vremena promijenjen u Ugovor o radu na puno radno vrijeme. Novozaposleni radnici primljeni su u skladu sa potrebama Preduzeća i poštivanja svih zakonom propisanih postupaka prilikom prijema.

Također od septembra 2020. godine u Preduzeće je zaposlen i Izvršni direktor Sektora za operativno tehničke poslove.

5. Mjerenje zadovoljstva korisnika usluga

Uspostavom Standarda i operativnih procedura nakon uvođenja ISO standarda, na svim razinama, optimiziraju se troškovi poslovanja za sve poslovne jedinice. I u 2020.godini nastavilo se pridržavati zadanih odrednica što je garancija boljeg i kvalitetnijeg poslovanja, jer kvaliteta pruženih usluga je naš glavni i osnovni cilj.

U 2020. godine izvršena je anketa na uzorku od 300 korisnika - fizička lica. Korisnici su ocjenjivali kvalitet usluga ocjenama od 1 do 5. Anketiranje je provedeno putem web stranice JKP "Komrad" i putem anketnih listića.

Ukupna prosječna ocjena je 3,79. Ove godine prosječna ocjena je veća za 5,57 % u odnosu na 2019. godinu. Ovaj rast zadovoljstva korisnika, pokazatelj je efikasnosti poduzetih mjera koje su dovele do poboljšanja poslovanja. U tabeli su date prosječne ocjene po poslovnim jedinicama.

Na osnovu ovih pokazatelja izvršice se tražena poboljšanja u skladu sa trenutnim mogućnostima Preduzeća.

ORGANIZACIONA JEDINICA	Prosječna ocjena
Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada	3,82
Javna higijena i zelenilo	5,00
Reciklaža	5,00
Pijaca i tržnica	3,73
Pogrebna djelatnost	3,91
Parkirališta	4,29
Javna rasvjeta	5,00
Administrativne usluge	3,23

Tabela 7: Prosječna ocjena po poslovnim jedinicama

6. Temeljne odrednice poslovne politike

Uprkos teškom stanju u kojem se Preduzeće našlo zbog stanja prouzrokovanim pandemijom bolesti COVID –19 uzrokovane koronavirusom u 2020. godini radilo se na nizu projekata od kojih su neki realizirani, a neki se nalaze u određenim fazama realizacije. Svi projekti su u skladu sa već postavljenom strategijom rada i razvoja Preduzeća. Realizacija projekata je usmjerana na daljnji razvoj Preduzeća u svim djelatnostima odnosno područjima rada, unapređenju uvjeta pružanja usluga, te povećanju kapaciteta, standarda i mogućnosti rada, a sve to u cilju podizanja kvalitete rada i poslovne efikasnosti.

U cilju uspješnosti poslovanja Uprava je provodila poslovnu politiku Preduzeća, primjenjujući svu zakonsku regulativu vezanu za djelatnost, kao i Statut Preduzeća.

Temeljne odrednice poslovne politike Preduzeća u cijelosti su obuhvaćene ovim Izvještajem.

U okviru ovog poglavlja, smatramo značajnim obrazložiti bitnije odrednice poslovne politike o kojima je Uprava vodila računa u njihovom provođenju i koje su korištene u poslovanju za 2020.godinu.

6.1. Izvršenje radnih aktivnosti

Poslovna jedinica Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada

Upravljanje otpadom je složen proces, koji zahtjeva efikasan i sveobuhvatan pristup, usmjeren na smanjenje količine otpada, reciklažu i propisno odlaganje na deponiju. Poslovna jedinica „Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada“ je najveća poslovna jedinica u Preduzeću i kao takva donosi i najveći prihod. Osnovni poslovni cilj ove poslovne jedinice je provođenje aktivnosti na prikupljanju i odvozu komunalnog otpada, održavanju lokacije za privremeno odlaganje otpada, odnosno sanacija i tretman deponije „Gorjevac- Kruškovača“, kao i provođenje ostalih aktivnosti koje se odnose na postupanje sa komunalnim i ostalim vrstama otpada na području grada Bihaća i u skladu sa zakonskim propisima iz oblasti upravljanja otpadom.

Organizovanim sakupljanjem i odvozom otpada stvaraju se potrebni uslovi za zdrav život i nesmetano funkcionisanje grada. Organizovani odvoz obuhvata redovno sakupljanje i odvoz komunalnog otpada, kao i organizovan odvoz krupnog otpada u saradnji sa lokalnom zajednicom.

Organizirano sakupljanje i odvoz komunalnog i drugog neopasnog otpada vrši se prema Planu skupljanja i transporta komunalnog otpada Grada Bihaća, sedam dana u sedmici. Plan je sačinjen u skladu sa Odlukom o načinu postupanja sa komunalnim otpadom na području grada Bihaća (Službeni list općine Bihać br.11/13).

Usluga odvoza otpada pruža se stanovništvu grada Bihaća na području gdje postoje tehnički uvjeti da vozila Preduzeća mogu nesmetano prići i preuzeti otpad.

Odvoz otpada organiziran je tako da se vrši jednom nedeljno u najvećem broju naselja, osim u užem dijelu grada, gdje se prikupljanje i odvoz vrši svakodnevno.

Krupni otpad, se na teritoriji grada Bihaća prikuplja prema Planu preuzimanja, transporta i odlaganja krupnog otpada za grad Bihać (na koju je Gradonačelnik grada Bihaća dao saglasnost br: 04/1-23-5-12/18), u kojem su tačno određeni vrijeme i način preuzimanja, transporta i odlaganja krupnog otpada na konačnu lokaciju, lokacije na koje je potrebno sabirati krupni otpad i način obavješćavanja korisnika usluge o vremenu i načinu odlaganja i preuzimanja krupnog otpada.

JKP „Komrad“ kao davalac usluge, ukupnu teritoriju grada Bihaća podjelio je na dvije zone, na kojima se vrši gore navedena usluga.

- Zona 1- gradsko područje koje obuhvata područje 8 mjesnih zajednica. Ukupan broj domaćinstava koja obuhvata ova zona je 7.444. Broj odvoza je tri puta sedmično, a u ovoj zoni je formirano 19 sabirnih punktova krupnog otpada.
- Zona 2- obuhvata područje prigradskih naselja i seoskih mjesnih zajednica sa ukupno 27 mjesne zajednice. U ovoj zoni imamo 8.997 domaćinstava. Dinamika odvoza je dva puta mjesečno sa 31-im sabirnim punktom za odlaganje krupnog otpada utvrđenim od strane JKP „Komrad“ d.o.o., Službe za komunalne djelatnosti, vode i zaštitu okoliša grada Bihaća i predstavnika mjesnih zajednica.

Poslovna jedinica Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada raspolaže sa 6 kamiona autosmečara i 1 kamion samopodizač. Na kamionima autosmečarima radi 6 posada. Jedna posada se sastoji od vozača i 2 pomoćna radnika.

Za odvoz krupnog otpada i rasutih materijala koriste se jedan kiper kamiona, jedan kamion kombinacija kiper – istovarna ruka i jedna kombinirka CAT.

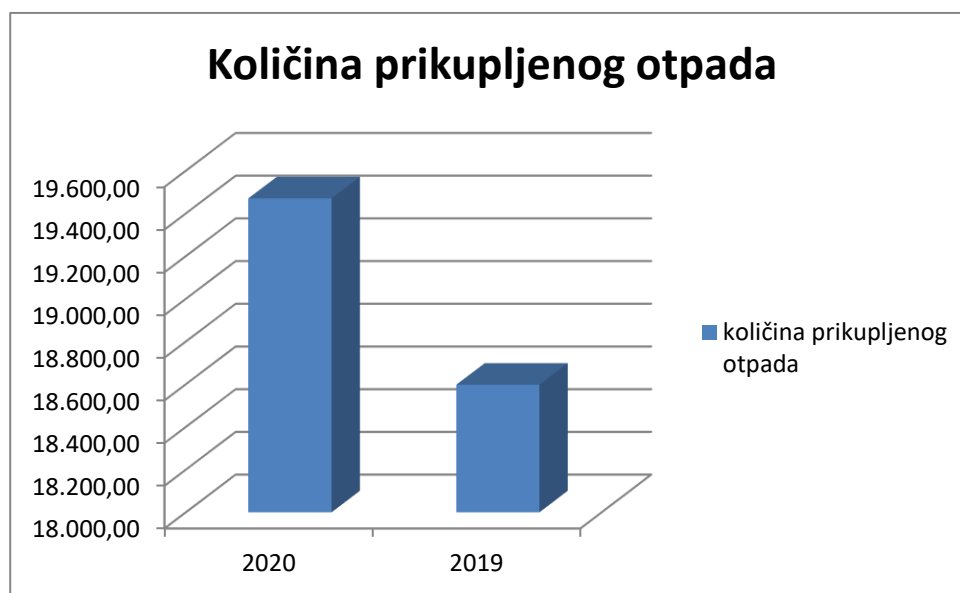
Za tretman otpada na deponiji se koristi radna mašina buldožer gusjeničar.

U okviru poslovne jedinice je i mehaničarska radiona.

U nastojanju da područje Grada Bihaća bude u što većoj mjeri obuhvaćeno uslugom pomenute djelatnosti s ciljem postizanja boljih ekonomskih i ekoloških efekata, tokom 2020. godine usluge sakupljanja i odvoza smeća pokrile su oko 98 % teritorije Grada Bihaća.

Bitno je istaći da je poslovna jedinica Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada tokom 2020. godine, obavljajući djelatnost, prikupila i sanirala slijedeće količine otpada:

- dnevno	cca.	57,94 tona
- sedmično		405,62 tona
- mjesečno		1.622,50 tona
- godišnje		19.470,10 tona

Iz grafikona je vidljivo da je količina prikupljenog otpada u 2020. godini veća za 4,69 % nego u 2019. godini. Struktura broja korisnika u 2020. godini se promjenila u odnos na 2019. godinu. Broj korisnika iz kategorije domaćinstva je viši za 1%, u kategoriji obrtnika je niži za 6 %, a u kategoriji privrednih subjekata broj korisnika je niži za 6%. Na promjene u broju korisnika utjecalo je zatvaranje privrednih objekata u aprilu mjesecu po odluci Kriznog štaba, tako da u martu imamo 902 korisnika, a u aprilu taj broj pada na 648, da bi u septembru taj broj iznosio 902, a u decembru 886.

Slično kretanje dešavalo se i sa obrtnicima. U martu je bio 262 korisnik, u aprilu 90 korisnika, u septembru 263 korisnika i u decembru 255 korisnika. Evidentno je smanjenje korisnika na kraju godine u odnosu na početak godine u kategoriji privrednika i obrtnika.

Naprijed utvrđena količina prikupljenog otpada deponovana je i sanirana na privremeno utvrđenoj deponiji Gorjevac - Kruškovača.

Za sanaciju prilaznog puta za deponiju tokom 2020. godine obezbijeđen je rad gredera i bagera sa čekićem.

Poslovna jedinica Reciklaža

Selektivno sakupljanje značajno unapređuje komunalne djelatnosti i doprinosi očuvanju životne sredine. Kad se govori o upravljanju otpadom, selektiranje prikupljenog otpada jedan je od prioriteta Preduzeća. Iskorištavanje, odnosno upotreba otpada obavlja se na način da se vrši odvojeno prikupljanje otpada na samom mjestu nastajanja, a provodi se odvojenim prikupljanjem raznih vrsta otpada putem eko otoka i sličnim akcijama, gdje se raznovrsni otpad prikuplja u zasebne posude namijenjene određenoj vrsti otpada, te se time podstiče proces reciklaže.

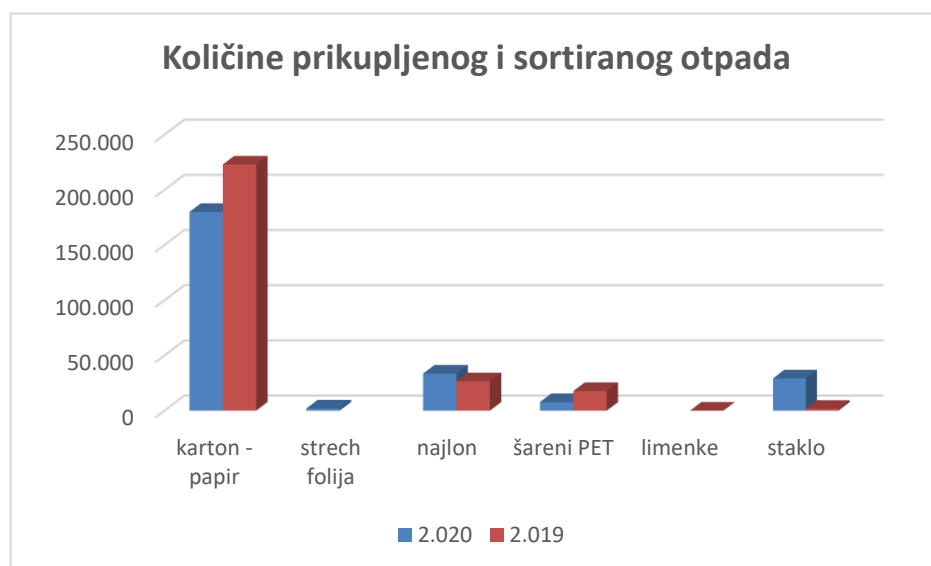
JKP "Komrad" otpočeo je u 2018. godini pilot projekat selektivnog prikupljanja otpada na mjestu nastanka u suradnji sa EKO- PAK. Projekat se nastavio i u 2020. godini. Mjesto realiziranja projekta su individualna domaćinstva MZ Luke, Bihać. Na mjestu nastanka se prikuplja papir i plastična ambalaža, tako je svako domaćinstvo, koje učestvuje u pilot projektu zadužilo dvije kante od 110l. Ukupno u projekat je uključeno 200 domaćinstava.

U decembru 2020. godine EKO- PAK d.o.o. je u saradnji sa fondacijom GIZ donirao 69 plastičnih kontejnera za selektivno prikupljanje stakla koje će u toku 2021. godine biti raspoređeni po zelenim otocima u gradu Bihaću. Na ovaj način će se povećati količina prikupljenog stakla.

Tokom 2020. godine prikupljeno je i balirano 252.525 kg ambalažnog otpada, od čega presani karton – papir čini 71,28% realizacije, a ostali korisni otpad 28,72%

Struktura realizacije po vrstama korisnog otpada je slijedeća :

karton - papir	180.020 kg
strech folija	1.980 kg
najlon	33.565 kg
šareni PET	7.770 kg
staklo	29.190 kg

Kriza izazvana pandemijom koronavirusa ostavila je traga i na ovoj poslovnoj jedinici. Privremenim zatvaranjem privrednih subjekata i njihovim radom u smanjenom kapacitetu došlo je i do smanjenog prikupljanja otpada koji se razvrstava i dalje distribuira.

Izgradnjom objekta Reciklažnog dvorišta - poluotvorenog tipa za privremeni smještaj selektiranog otpada kojeg je Grad Bihać izgradio iz namjenskih sredstava Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša USK (ekološke naknade) s ciljem jačanja tehničkih kapaciteta Preduzeća, stvorena je pretpostavka za dalji razvoj ove poslovne jedinice.

Naredna faza je završetak objekta Reciklažnog dvorišta i opremanje istog transportnom trakom (reciklažni sto) za selektiranje otpada gdje će se djelomično pomiješani otpad razdvajati po vrsti, koji se onda privremeno skladište do isporuke prerađivaču takve vrste otpada.

Na ovaj način direktno se smanjuje količina otpada koja se trajno odlaže na samo odlagalište, a izdvojeni otpad vraća se kao sirovina.

Posebna pažnja se posvećuje edukaciji stanovništva o značaju pravilnog upravljanja otpadom, putem informacija o opasnostima, koje otpad predstavlja za životnu sredinu, kako bi se isti podstakli na odvojeno sakupljanje, smanjenje otpada i podršku procesu reciklaže.

Posude za selektivno sakupljanje otpada su postavljene na tzv. Zelenim otocima. Selektivno prikupljanje otpada na mjestu nastanka je u zajedničkom interesu stanovništva i Preduzeća.

Obzirom da ova djelatnost ima opštedruštveni značaj, daljnjim opremanjem i razvojem, u narednom periodu očekuju se i bolji rezultati.

Poslovna jedinica Javna higijena i zelenilo

Planom i programom rada za održavanje zajedničke komunalne potrošnje, Operativnim programom radova zimskog održavanja (gradskih ulica, dijela javnih površina, lokalnih i nekategorisanih cesta na području Grada Bihaća) donesenim od strane JU "Zavod za prostorno uređenje" Bihać (u daljem tekstu: Zavod), kao i planom i programom Preduzeća za poslove individualne komunalne potrošnje, a pod nadzorom Zavoda, u toku poslovne 2020.godine, urađeni su slijedeći poslovi i radni zadaci :

- Javna komunalna higijena, koja podrazumijeva čišćenje i održavanje javnih saobraćajnih površina
- Održavanje i uređenje javnih zelenih površina;
- Održavanje i uređenje grobalja /grebalja;
- Održavanje prohodnosti javnih saobraćajnih površina u zimskom periodu
- Održavanje spomen obilježja, stratišta;
- Održavanje objekata i uređaja javne urbane opreme;
- Vanredne aktivnosti

Preduzeće kao izvođač radova, sve zadatke utvrđene Programom zajedničke komunalne potrošnje (u daljnjem tekstu ZKP-a) i Operativnim programom radova zimskog održavanja, prema investitoru izvršava sukladno ugovornom odnosu za poslovnu godinu.

U cilju efikasnosti u radu i realizaciji programa u što većem obimu, za sve poslove urađeni su dinamički planovi čije izvršenje prati investitor, kao nadzorni organ nad izvršenjem poslova.

1 . Tokom 2020.godine u ovoj oblasti urađeno je slijedeće:

- javne saobraćajne površine čišćene su i održavane ručno i mašinski ;
- ručno metenje (dnevno 8.200 m²) i kupljenje otpadaka (dnevno 25.000m²) podijeljeno na (4) ZONE (I - IV) ;
- mašinsko čišćenje (dnevno 50.000 m²) podijeljeno na (4) ZONA - tokom cijele godine;

2. U dijelu koji se odnosi na održavanje javnih površina, ističemo da je tokom 2020. godine održavano 113.954 m² zelenih površina, staza 17.553 m² i cvjetnih gredica 2.000 m².

Izvršeno je potpuno uklanjanje i orezivanje, dotrajalih i oštećenih stabala raznog drveća u ukupnoj količini od 95 komada. Košenje zelenih površina izvršeno je više puta godišnje u ukupnoj količini od 822.265m², te je u cvjetne rasade tokom 2020.godine zasađeno na površini od 568 m² raznog sezonskog cvijeća. Izvršena je sadnja mladih sadnica stabala u ukupnoj količini od 577 komada.

3. U 2020.godini izvršeno je uklanjanje 279 leševa pasa luralica i mačaka sa gradskih, prigradskih i ostalih urbanih sredina, te izvršen ukop na gradsku deponiju Gorjevac-Kruškovača.

4. Kod održavanja grobalja /mezarja, Programom ZKP-a akcenat je dat na odvoz otpada, kao i na Košenje zelenih površina koja nisu pod nadzorom određenih MZ i drugih zajednica.

Sa grobalja - mezarja koja su obuhvaćena programom, odveženo je otpada u slijedećim količinama:

1. Kontejner mali	V=1,1 m ³	KOM	270
2. Kontejner veliki	V= 5 i 7 m ³	KOM	31

5. Održavanje Spomen obilježja, odnosi se na održavanje "stratišta, mezaristana i grobalja – mezarja od kulturno historijskog značaja". Prema programu ZKP-a za 2020. godinu obuhvaćeno je održavanje grobalja - grebalja : jevrejsko, partizansko, spomen obilježje Garavice i jama Bezdana, čija je realizacija izvršena sa 100%.
6. Održavanje, popravak dječjih igrališta i ostali poslovi čišćenja, realizirani su aktivnostima koje su određene – održavanjem i uređenjem javne urbane opreme.

Zimsko održavanje prohodnosti javnih saobraćajnih površina u 2020. godini

Zima u 2020. godini bila je iznad prosječno topla, tako da se nije ni došlo do značajnijeg angažovanja ljudi i sredstava za rad.

U periodu zimskog održavanja javnih saobraćajnih površina tokom 2020. godine, angažirana su vozila za potrebe čišćenja gradskih ulica u dužini od 83,4 km, i trotoara u dužini od 33 km.

Za realizaciju ovih poslova tokom I, II, i XII mjeseca 2020. godine angažirali smo sljedeća m/v i sredstva :

- 2 kamiona sa ralicom i posipačem soli,
- 2 vozila Unimog sa ralicom i posipačem soli,
- 1 utovarivač-kombinirka
- 2 komunalna traktora,
- 20 radnika u kontinuitetu na čišćenju i posipanju soli.
- 1 Avant mašina
- 2 sniježne freze
- 1 traktor Stayr

Učinak angažovanih sredstava i radnika je :

Unimog sa ralicom i posipačem	ES	92,75
Veliki Traktor sa posipačicom	ES	6,00
Radnici	ES	761,00
Multikat AVANT	ES	33,50
Skip- kombinirka	ES	7,00
Mali traktor sa ralicom	ES	41,00
Samohodna freza ručna	ES	2,50

Poslovna jedinica Javna rasvjeta

Pod upravljanjem objektima i uređajima javne rasvjete podrazumjevaju se radovi u cilju osiguranja funkcioniranja sistema javne rasvjete, zaštite istog i održavanja tehničke ispravnosti.

Ova organi od mehaničke opreme ima auto korpu. Domet auto korpe je 27 m.

Poslovna jedinica Javna rasvjeta obuhvata sljedeće radne aktivnosti:

- ugradnja izvora svjetlosti;
- ugradnja predspojnih elemenata i pomoćne opreme;
- ugradnja uklopne opreme;
- ugradnja kabela sa spojnim i montažnim elementima;
- ugradnja i sanacija rasvjetnih stubova;
- ugradnja konzola;
- zemljani radovi i
- radovi na instalacijama Javne rasvjete.

Učinak angažovanih sredstava za radove po osnovu ugovora ZKP:

elektromontera	ES 1.490,00
auto skip	ES 148,50

Poslovna jedinica Pogrebna djelatnost

U toku 2020. godine osim svakodnevnih poslova, obavljali su se i pripremni radovi za dalje proširenje mezarja /grobља „Humci“ na susjedne parcele.

Površine zelenila na mezarju /grobљу koje su se kosile u toku 2020. godine iznosile su 20.000 m². Pored ovih poslova u dijelu koji se odnosi na održavanje mezarja /grobља, rađeni su i slijedeći poslovi:

- čišćenje staza površine 4.885 m² (mašinski i ručno)
- čišćenje snijega i sprečavanje poledice sa svih pristupnih staza (mašinsko i ručno)
- zamjena dotrajalih vrtnih slavina
- odvoz otpada kontejnerom - 195 odvoza (195 malih kontejnera 1100 l)
- po zahtjevu naručilaca, pogrebne usluge davane su na gradskom mezarju - grobљу "Humci" i ostalim mezarjima - grobљima na području Grada Bihaća
- broj datih usluga ukupa iznosi 320, a treba istaći postignutu kvalitetu i zadovoljstvo naručilaca, uz znatno niže cijene pogrebne opreme u odnosu na ostale davaoce pogrebnih usluga
- izgradnja mezarnih – grobnih mjesta i izgradnja grobnica po zahtjevima naručilaca.
- prevoz i ukop patološkog otpada

U 2020. godini nastavilo se sa radovima na izradi grobnica, što dokazuje da su naše usluge prepoznate kao kvalitetne i cjenovno prihvatljive.

Poslovna jedinica Tržnica i pijaca

Usluge tržnice i pijace tokom 2020. godine obavljale su se na prostoru Gradske tržnice i pijace u ulici Hadžiabdića mahala. Zbog djelatnosti kojom se bavi, ova poslovna jedinica je jedna od teže pogođenih u 2020. godini. Naime, ova poslovna jedinica u potpunosti je obustavila svoj rad u drugoj polovini marta kada su stupile na snagu mjere donesene od strane Kriznog štaba FBiH.

Pijačnim redom uređen je način pružanja usluge tržnice na malo-pijace i to: korisnik usluge, davalac usluge, proizvodi koje je dozvoljeno prodavati na pijaci, šematski raspored prodajnih mjesta na pijaci, vrijeme dostave proizvoda na tržnicu-pijacu, čišćenje i odvoženje otpada, naknade za korištenje usluge tržnice na malo-pijace, održavanje i čišćenje pijace, radno vrijeme pijace i drugi elementi neophodni za rad pijace.

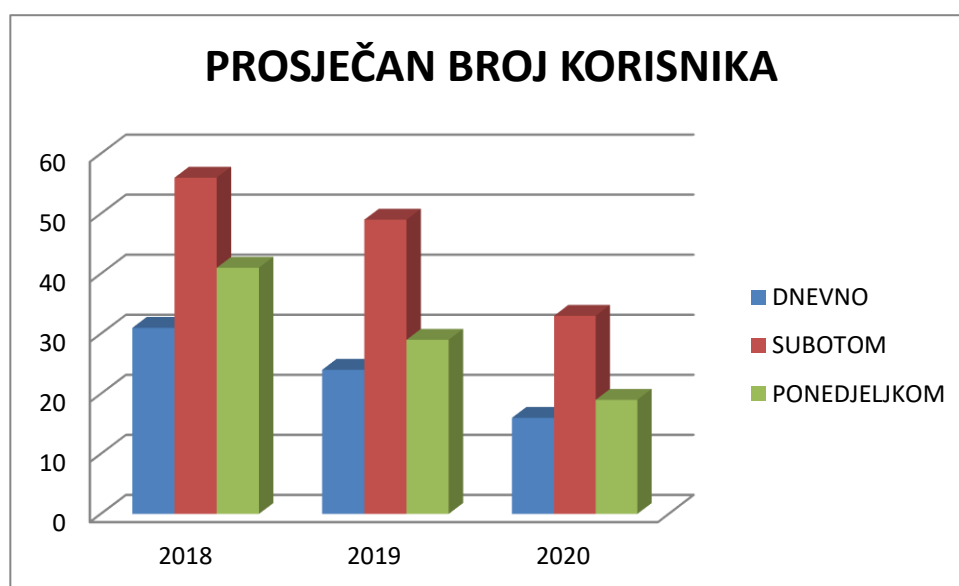
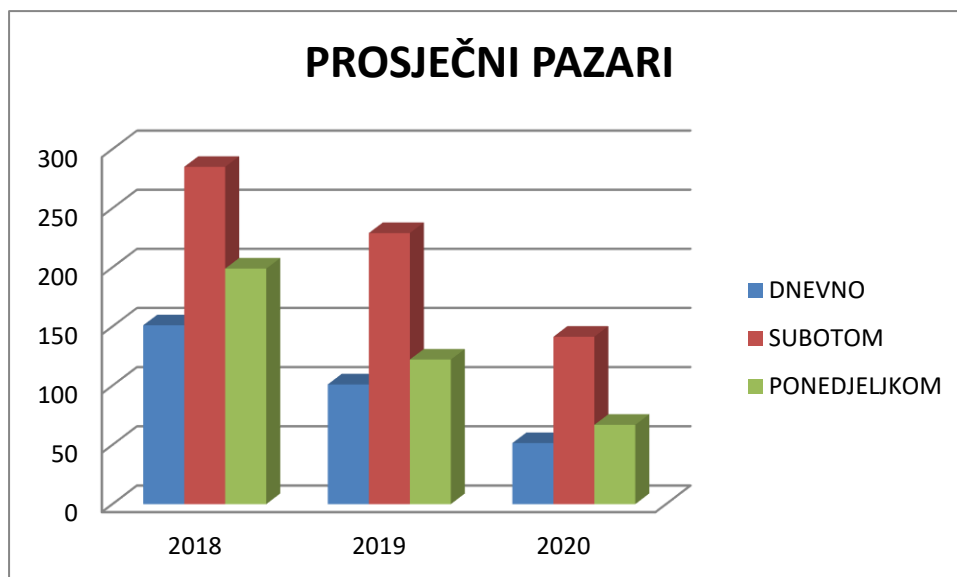
U toku 2020. godine naplata naših usluga vršena je po cjenovniku, a u odnosu na prethodni period nisu povećane cijene usluge, već su zadržane na postojećem nivou za dnevni zakup tržno-pijačnih usluga na zelenim pijacama, za korištenje pijačnog prostora za prodaju proizvoda kućne radinosti, konfekcije, zanatskih i drugih proizvoda, kao i cijene za ostale naknade.

Prihodi u ovoj poslovnoj jedinici ostvaruju se od iznajmljivanja pijačnih tezgi, iznajmljivanja zaštitne ograde, zakupa drvenih kućica i zakupa jednog poslovnog prostora.

Pored mjera izrečenih od strane Kriznog štaba koji su uticali na smanjen broj korisnika tu je i već postojeći trend smanjenja broja korisnika usluga od zakupa na tržici i pijacama. Preduzeće poduzima niz mjera da zaustavi smanjenje broja korisnika usluga zakupa na tržnicama i pijacama obezbjeđujući kvalitetnije uslove za rad na istima.

Prosječan broj korisnika za jedan dan kretao se od 5 do 19 korisnika pijačnih usluga, tj .prosječan broj korisnika na dnevnoj bazi je 15,5 sa prosječnom dnevnom realizacijom od 51,47 KM.

Cjenovnik usluga korištenja prostora tržnice na malo (pijaca) u skladu je sa Odlukom o načinu formiranja cijena komunalnih proizvoda i usluga individualne komunalne potrošnje.

Poslovna jedinica Parkirališta

Uvođenje preventivnih mjera od strane Kriznog štaba CZ FBiH u martu 2020. godine u okviru borbe sa pandemijom koronavirusa direktno je utjecalo na značajno smanjenje prihoda iz djelatnosti naplate parkinga na javnim parkiralištima.

Poslovna jedinica Parkirališta svoje prihode ostvaruje od pružanja usluge parkiranja na području grada Bihaća uz naplatu na javnim parkiralištima na lokacijama Trg-rampa i u nultoj, I, II, III zoni, zatim od usluga korištenja parking površine namijenjene za parkiranje vozila stanara u objektima kolektivnog stanovanja, kao i davanjem parkinga u zakup javnim ustanovama, pravnim i fizičkim licima, zaključavanjem nepravilno parkiranih motornih vozila lisicama.

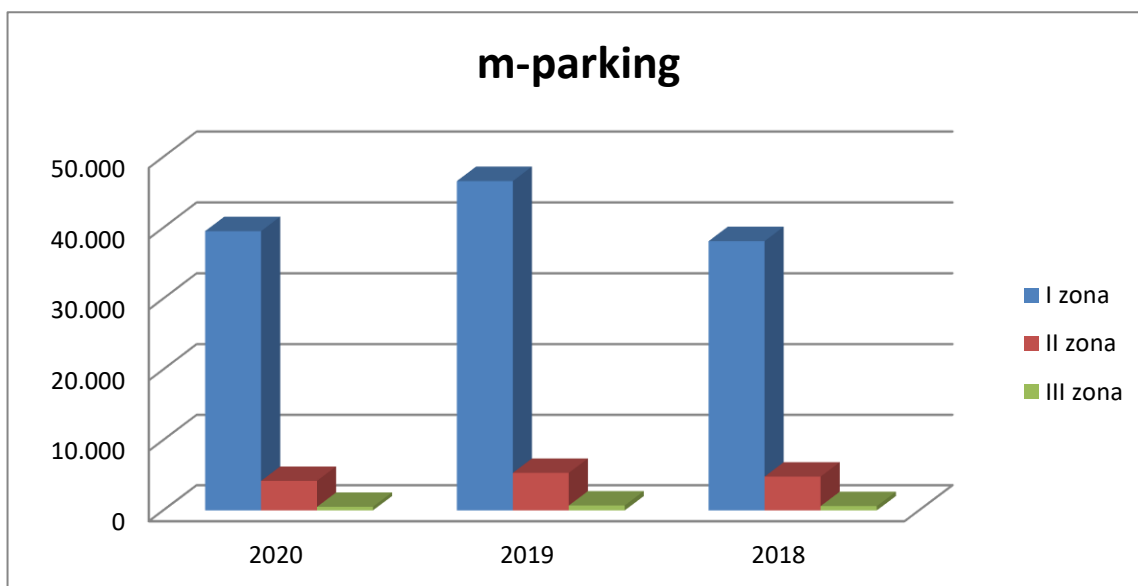
U nultoj zoni imamo tri parkirališta i Trg -rampu. U I zoni je sedam parkirališta, u II zoni je šest parkirališta i u III zoni imamo jedno parkiralište.

U 2020 godini naplaćivao se parking i na parkingu u krugu Kantonalne bolnice dr.Irfan Ljubijankić, ali samo do druge polovine marta. Stupanjem na snagu mjera Kriznog štaba CZ FBiH parking u krugu bolnice je zatvoren. Za ovaj parking se plaćao zakup za period u kojem je parking bio u funkciji.

Popuštanjem mjera u 2020.godine na parkinzima su se obavljale ustaljene radne aktivnosti vezane za realizaciju usluga sa parking - automata i rampi.

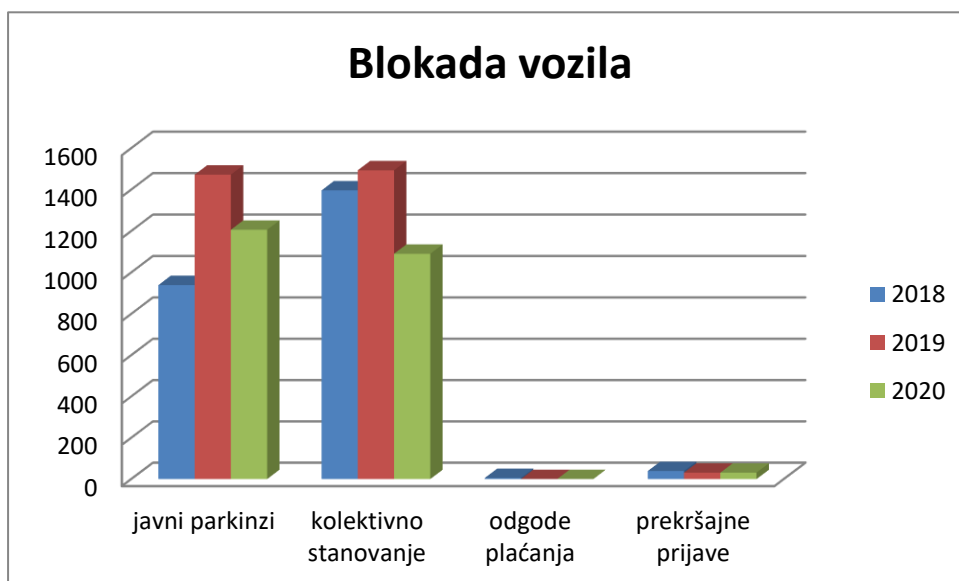
Ukupna realizacij naplate parkinga u 2020. godini niža je za 33,60% u odnosu na 2019. godinu.

Usluge m parkinga, tokom 2020.godine su kontinuirano bile na raspolaganju korisnicima. Mjesečni prihod uplata za korištenje parking mjesta putem SMS-a iznosio je u prosjeku 3.686 KM, dok je u 2019. godini iznosio 4.384 KM. Godišnji prihod od usluge m parkinga niži je u odnosu na 2019. godinu za 15,9%. Na grafikonu je prikazano kretanje naplate m parkinga u posljednje tri godine.

Rad specijalnih naprava za blokiranje vozila - "lisice" u 2020.godini, količinski je ostvaren sa :

- broj naplaćenih deblokada "liscama" na javnim parkiralištima je 1.206;
- broj naplaćenih deblokada "liscama" na parkiralištima kolektivnog stanovanja je 1.090;
- broj naplaćenih odgoda plaćanja "liscama" je 0;
- broj prekršajnih prijava je 31;

Prateći trogodišnju realizaciju možemo uočiti da je broj blokiranih vozila u 2020. godini niži nego u 2019. godini. Broj prekršajnih prijava u 2020. godini za 20,52% manji u odnosu na 2018. godinu, a u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu taj broj je ostao isti.

Evidentno je da je broj blokiranih vozila "liscama" manji na parkinzima kolektivnog stanovanja u odnosu na 2018. godinu za 21,92%, a u odnosu na 2019. godinu manji za 27%, a broj blokiranih vozila na javnim parkiralištima je viši u odnosu na 2018. godinu za 28,43%, a u odnosu na 2019. godinu za 18,08% niži.

6.2. Ostale odrednice

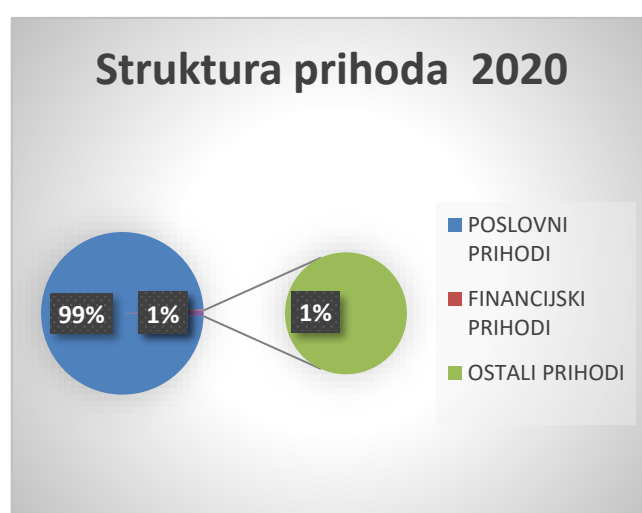
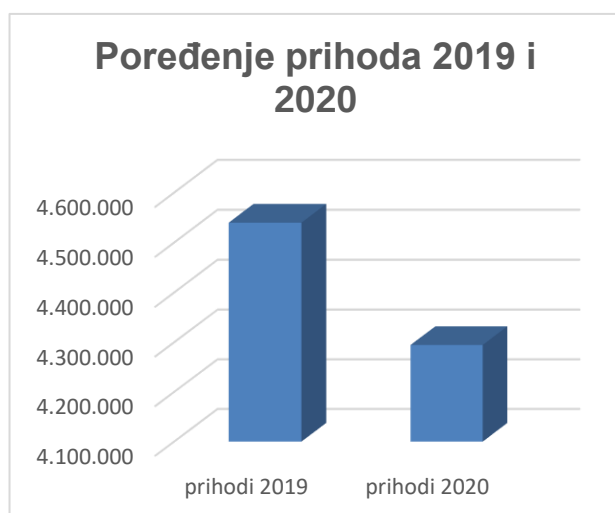
Ostale odrednice poslovne politike koju je provodila Uprava Preduzeća u toku 2020. godine, obuhvaćene su detaljnije u narednim poglavljima ovog Izvještaja, a odnose se na: naplatu potraživanja, poboljšanje kvaliteta usluga i aktivnosti na unapređenju istih, te primjenu mjera za prevazilaženje krize izazvane pandemijom koronavirusa.

7. Ostvareni rezultati poslovanja

Ostvareni ukupan prihod u obračunskom periodu 2020. godine, iznosi: 4.514.564 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, smanjenje za 369.406 KM ili 7,56 %

R. br.	Pozicija	Tekuća godina		Prethodna godina		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
1	1	2	3	4	5	6
1.	POSLOVNI PRIHODI	4.452.735	98,63	4.417.836	90,46	100,79
2.	FINANSIJSKI PRIHODI	9.435	0,21	72.897	1,49	12,94
3.	OSTALI PRIHODI	52.394	1,16	393.237	8,05	13,32
4.	UKUPNO PRIHODI	4.514.564	100,00	4.883.970	100,00	92,44

Tabela 8: Struktura prihoda

Ukupni poslovni prihodi u 2020.godini iznose 4.452.735 KM i veći su za 0,79% u odnosu na poslovne prihode ostvarene u 2019.godini.

Prihodi od prodaje robe i pruženih usluga sudjeluju u ukupnim poslovnim prihodima s 93,67%. Prihodi od pruženih usluga manji su za 2,05% u tekućoj u odnosu na prethodni period.

U ostalim poslovnim prihodima najznačajnije pozicije su prihodi po osnovu prenosa sa odloženih prihoda po osnovu donacija primljenih u stalnim sredstvima koji se iskazuju kao odloženi prihod, a u narednim periodima se prenose na prihod u visini amortizacije i drugih rashoda koji nastanu u periodu korištenja doniranih sredstava. Prihodi po osnovu prenosa sa odloženih prihoda su u tekućem periodu veći za 38 % u odnosu na prethodni period. Također u 2020. godini pojavljuje se i izraženi prihod na osnovu tekućih donacija kojih u 2019. godini nije bilo.

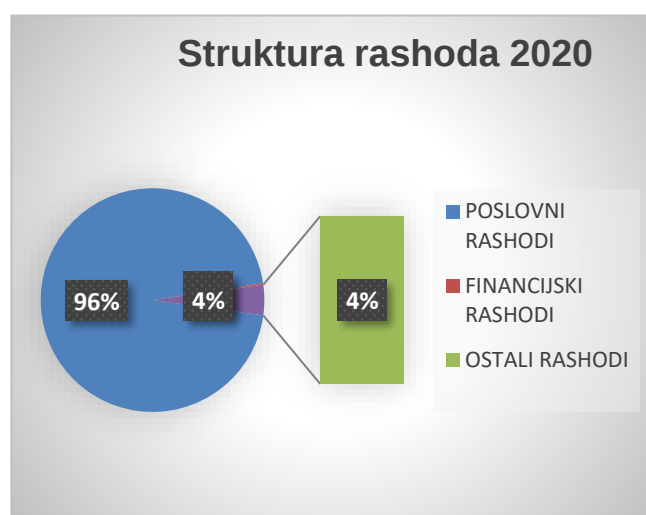
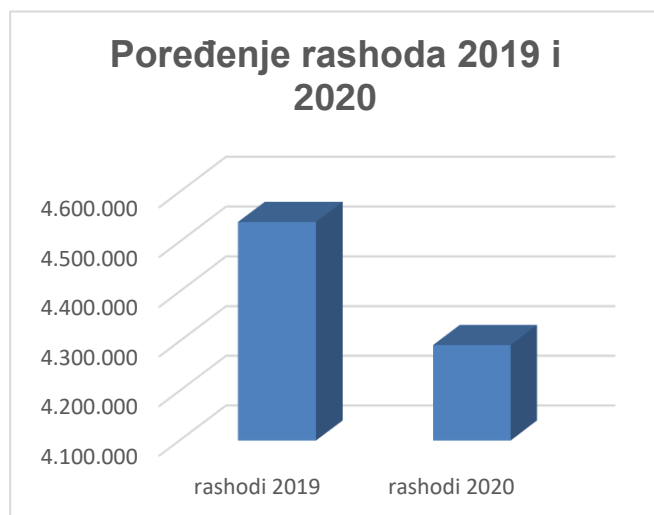
U ostalim poslovnim prihodima značajne su i pozicije prihoda od zakupa koji su za 9.505 KM ili 38,69% manji u odnosu na prethodnu godinu, za zakup poslovnog prostora gradske tržnice, zatim refundacija bolovanja i poticaj zapošljavanju su manji za 26,35% u odnosu na 2019.godinu. U ostalim poslovnim prihodima veći su prihodi od naplata štete od osiguravajućih društava.

Ostvareni ukupan rashodi u obračunskom periodu 2020.godine, iznosi: 4.294.556 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, smanjenje za 245.242 KM ili 5,40 %

Pregled strukture ostvarenih rashoda

R. br.	Pozicija	Tekuća godina		Prethodna godina		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
1	1	2	3	4	5	6
1.	POSLOVNI RASHODI	4.096.733	95,39	4.320.523	95,17	94,82
2.	FINANSIJSKI RASHODI	9.265	0,22	10.701	0,24	86,58
3.	OSTALI RASHODI	188.558	4,39	208.574	4,59	90,40
4.	UKUPNO RASHODI	4.294.556	100,00	4.539.798	100,00	94,60

Tabela 9: Struktura rashoda

Ukupni poslovni rashodi u tekućem periodu iznose 4.096.733 KM i manji su u odnosu na prethodno razdoblje za 5,18%.

Materijalni troškovi manji su za 153.705 KM ili 24,75% u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu i to manji su troškovi električne energije i troškovi goriva i maziva za 93.055 KM ili 23,23%, dok su troškovi utrošenih sirovina i materijala i rezervnih dijelova manji za 59.529 KM ili 31,06%.

Najznačajnije pozicije su troškovi sirovine i materijala koji se najvećim dijelom odnose na utrošeni materijal, te utrošeni kancelarijski i ostali utrošeni materijal, zatim utrošeno gorivo i maziva, električne energije, rezervni dijelovi i otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma.

Troškovi zaposlenih, troškovi usluga i drugi troškovi priznaju se u razdoblju u kojem su nastali.

Troškovi plaća i naknada troškova zaposlenih, te troškova ostalih materijalnih prava zaposlenih iznose ukupno 3.074.736 KM i čine 75,06 % ukupnih poslovnih rashoda.

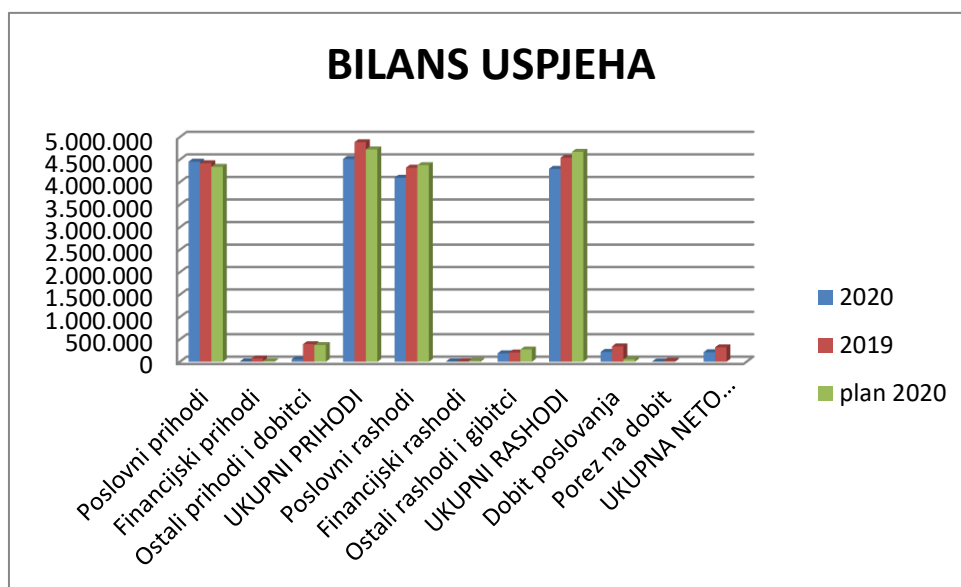
7.1 Financijski pokazatelji poslovanja za 2020. god.

	POZICIJA	2020.	2019.	Plan 2020.	Index 2020/2019	Index 2020/plan
1.	Poslovni prihodi	4.452.735	4.417.836	4.337.791	100,79%	102,65%
2.	Financijski prihodi	9.435	72.897	13.215	12,94%	71,40%
3.	Ostali prihodi i dobici	52.394	393.237	373.364	13,32%	14,03%
4.	UKUPNI PRIHODI	4.514.564	4.883.970	4.724.370	92,44%	95,56%
5.	Poslovni rashodi	4.096.733	4.320.523	4.375.307	94,82%	93,63%
6.	Financijski rashodi	9.265	10.701	20.401	86,58%	45,41%
7.	Ostali rashodi i gubici	188.558	208.574	275.434	90,40%	68,46%
8.	UKUPNI RASHODI	4.294.556	4.539.798	4.671.142	94,60%	91,94%
9.	Dobit poslovanja	220.008	344.172	53.228	63,92%	413,33%
10.	Porez na dobit	5.785	21.675		26,69%	
11.	NETO DOBIT	214.223	322.497		66,43%	

OSTALI POKAZATELJI

1.	BR.RADN.NA BAZI SATI RADA	133	140	125	95,00%	106,40%
2.	PROSJ.BR.RAD.PO MJESE.EVID.	127	135	125	94,07%	
3.	PROSJ.BRUTO PLAĆA PO ZAPOS.	1.422	1.485	1.410	95,76%	100,87%
4.	PROSJ.NETO PLAĆA PO ZAPOS.	981	971	972	101,03%	100,93%
5.	PRIHOD PO ZAPOSLENOM - PRODUKTIVNOST	33.944	34.886	37.795	97,30%	89,81%
6.	PRIHODI PREMA RASHODIMA - EKONOMIČNOST	1,05	1,07	1,01	98,13%	103,96%
7.	DOBIT PO ZAPOSLENOM - RENTABILNOST	1.611	2.304	426	69,92%	377,92%

Tabela br 10 : Bilans uspjeha

7.2. Ostvareni prihodi

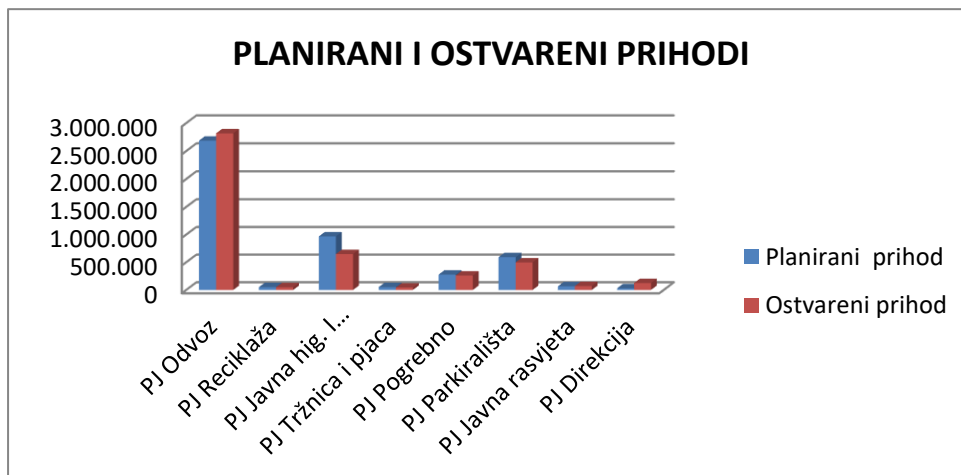
Ostvareni ukupni prihodi Preduzeća za 2020. godinu iznose 4.514.565 KM, a proistekao je iz slijedeće realizacije:

- vrijednost komunalnih usluga 91,68%
- vrijednost od prodaje robe 0,70%
- ostali poslovni prihodi 6,25%
- financijski prihodi 0,21%
- ostali prihodi 1,16%

NAZIV PRIHODA	PLAN I-XII 2020.	OSTVARENO I – XII 2020.	OSTVAR. I – XII 2019.	INDEX OST.20/PL	INDEX 2020/2019
60 Prih.od prodaje pog. opreme	26.000	31.849	25.670	122%	124%
60 Prih. od prodaje kanti			641		
61 Prih.usl. odvoza smeća- Domaćinstva	1.648.980	1.650.726	1.634.129	100%	101%
61 " " - priveda i obrtnici	930.137	1.084.887	1.051.303	117%	103%
61 Prih.usluga – Reciklaža (korisni otpad)	23.580	18.353	38.156	78%	48%
61 Prih.usluga – Jav.higij.i zelenila	648.923	569.099	452.622	88%	126%
61 Prih.usluga – Tržnica i pijaca	25.363	19.961	31.852	79%	63%
61 Prih.usluga – Pogrebna djelat.	252.161	229.138	215.170	91%	106%
61 Prih.usluga – Parkirališta	590.549	496.425	713.528	84%	70%
61 Prih.usluga - Javna rasvjeta	66.700	70.445	88.937	106%	79%
60/61 Prihodi od prod.robe i učinaka	4.212.393	4.170.883	4.252.008	99%	98%
651 Prihodi od zakupa	17.388	15.062	24.567	87%	61%
652 Sufinanciranje zapošljavanja (grant)			4.173		0%
652 Tekući prihod od donacija		106.996			
652 Prihodi od donacija	63.862	123.594	89.658	194%	138%
655 Prih.iz namjen.izvora fin.(subv.bolov.)	34.430	34.411	46.719	100%	74%
659 Ostali prihodi po drugim osnovama	9.718	1.790	710	18%	252%
65 Ostali poslovni prihodi	125.398	281.853	165.827	225%	170%
661 Prihodi od kamata	913	362	1.158	40%	31%
669 Ostali fin.prihodi (napl.sud.troškovi)	12.302	9.073	71.739	74%	13%
66 Finansijski prihodi	13.215	9.435	72.897	71%	13%
677 Naplaćena otpisana potr.od kupaca	373.364	52.394	393.238	14%	13%
67 Ostali prihodi i dobici	373.364	52.394	393.238	14%	13%
UKUPNI PRIHODI:	4.724.370	4.514.565	4.883.970	95,56%	92,44%

Tabela br.11 : Realizacija planiranih prihoda za 2020. godinu

Ukupni prihodi u 2020 godini, ostvareni su manji za 369.406 KM ili 7,56% u odnosu na prethodnu godinu, a u odnosu na plan niži su za 4,44% .

Prihodi po **osnovu fakturiranih usluga** čine 75,17% od ukupnih prihoda Preduzeća.

Prihod iz djelatnosti „Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada“ ostvarili su 60,59% od ukupnih prihoda Preduzeća, od čega domaćinstva učestvuju sa 36,56%, a privreda sa 24,03%.

Slijede prihodi iz PJ „Javna higijena i zelenilo“ koji učestvuju sa 12,60% u ukupnim prihodima Preduzeća, dok prihod iz PJ „Reciklaža“ učestvuje sa 0,41%. Prihod iz PJ „Javna rasvjeta“ učestvuje sa 1,57%.

Prihodi sa gotovinskom naplatom u ukupnim prihodima Preduzeća učestvuju sa 16,51%. Prihodi usluga PJ „Parkirališta“ čine 10,99 % od ukupnih prihoda. Realizacija prihoda PJ „Pogrebna djelatnost“ čini 5,08% ukupnih prihoda i prihod PJ „Tržnica i pijaca“ čini 0,44% od ukupnih prihoda Preduzeća.

Prihod od prodaje roba (pogrebna oprema) učestvuju sa 0,70% u ukupnim prihodima.

Ostali poslovni prihodi : zakupi, prihodi iz donacija, prihodi iz namjenskih izvora financiranja - refundacije bolovanja, subvencije, poticaji te ostali prihodi po drugim osnovama učestvuju sa 6,25% u ukupnim prihodima.

U ostalim prihodima najznačajniju poziciju čine prihodi po osnovu prenosa sa odloženih prihoda po osnovu donacija primljenim u stalnim sredstvima koji se iskazuju kao odloženi prihod, a u narednim periodima se prenosi na prihod u visini amortizacije i drugih rashoda koji nastanu u periodu korištenje doniranih sredstava. Zatim tekući prihod od donacija kao pomoć Grada Bihaća privrednim subjektima u prevazilaženju krize proglašenjem stanja nesreće usljed pandemije izazvane koronavirusom „ Subvencije ostalim javnim preduzećima – subvencije za saniranje zdravstvenih, socijalnih i ekonomskih posljedica stanja nesreće“. Također, značajnu stavku čine prihodi iz fondova – refundacija bolovanja, zatim prihod na osnovu zakupa drvenih sajamskih kućica i poslovnog prostora.

Financijski prihodi : prihodi od kamata i naplaćenih sudski troškovi učestvuju sa 0,20%.

Ostali prihodi i dobici : obuhvaćaju naplaćena otpisana potraživanja od kupaca, koji u ukupnim prihodima učestvuju sa 1,16%.

U narednoj tabeli prikazani su ostvareni prihodi po poslovnim jedinicama.

Naziv	Odvoz	Reciklaža	Jav.hig.i zelenilo	Tržn.i pijaca	Pogreb. Djelat.	Parkiral.	Javna rasvjeta	Direkcija	UKUPNO
6010 Prih. od prod. Robe-pog. opr.					31.849				31.849
60102 Prih.od prodaje robr - kante									0
60 Prihodi od prodaje robe	0				31.849				31.849
61120 Prihodi,odvoz smeća-domać.	1.650.726								1.650.726
61121 " " - privreda	252.882								252.882
61122 " " - obrtnici	43.833								43.833
61123 " javna higijena po situac.			227.658						227.658
61124 " zelenilo po situac.			126.242						126.242
61125 " odvoz kont. po fakt.	740.985		2.817						743.802
61126 " pogrebno po fakt.					226.945				226.945
61127 " ostalo po fakt.	47.186	18.353	212.382	923	2.193		1.577		282.614
61128 " parking po fakt.						57.727			57.727
61129 " javna rasvjeta							68.868		68.868
61181 Prih. od gotov.prod. - pijaca				17.859					17.859
61181 " " " - tržnica				1.179					1.179
61183 " " " - lisice						40.254			40.254
61186 " " " - vinjete						15.462			15.462
61188 " " " - parkomati						231.925			231.925
61189 " " " - rampe						151.057			151.057
61 Prihodi od prodaje učinaka	2.735.612	18.353	569.099	19.961	229.138	496.425	70.445	0	4.139.033
6511 Prihodi od zakupnina objekta				8.000				1.512	9.512
6518 Prih. od ost. zakupn. -plakativ.				5.550					5.550
6524 Tekući prih.po osnovu donacija		6.996						100.000	106.996
6525 Prij. sa odl. prih. po osn.donac.	15.025	21.607	75.484	10.228				1.250	123.594
6551 Prihodi iz fond.-refund.bolov.	11.178	1.459	4.654					15.500	32.791
6552 Prih. od Zavoda -pot.zapošlj.								1.620	1.620
6590 Prih.od napl.št. od osig.društva	1.790								1.790
65 Ostali poslovni prihodi	27.993	30.062	80.138	23.778		0		119.882	281.853
661 Prihodi od kamata	339							23	362
6694 Ost.fin. prih.- napl. sudski troš.	1.401								1.401
6696 Prihod iz parn.i sudskih troš.	61					1.957		4.396	6.414
6698 Ostali finansijski prihodi	355		19		215			669	1.258
66 Finansijski prihodi	2.156	0	19	0	215	1.957		5.088	9.435
6770 Nap. otp. potraž. od kupaca	51.936				58	221		179	52.394
67 Ostali prihodi i dobici	51.936	0	0	0	58	221		179	52.394
UKUPNI PRIHODI	2.817.697	48.415	649.256	43.739	261.260	498.603	70.445	125.149	4.514.564

Tabela 12: Realizirani prihodi po organizacionim jedinicama

7.3. Realizirani i planirani prihodi od roba i usluga

Prihodi iz djelatnosti **Odvoza smeća** čine usluge prikupljanja, odvoza i deponovanja smeća. Realizacija ovih prihoda u poslovanju za 2020. godinu kretala se na višem nivou od planiranog za 6,07%, sa primjenom važećih cijena usluga po kategorijama korisnika, koje su usvojene od strane GV-a.

U kategoriji korisnika – domaćinstva, u odnosu na plan prihodi su ostvareni sa 100%.

U kategoriji privreda i obrtnici, prihodi su ostvarili plan sa 117%, a čine ih prihodi od redovnog odvoza smeća i odvoza po ugovorima i narudžbama. Značajniji rast kod ove kategorije korisnika naručito je izražen kod odvoza po ugovoru i narudžbama.

Stavljajući u odnos ostvarenje prihoda usluga odvoza smeća sa istim periodom prethodne godine, evidentan je porast prihoda u kategoriji domaćinstva za 1%, a u kategoriji privreda i obrtnici prihodi su ostvarili rast od 3%.

Prihodi u djelatnosti **Reciklaža** realizirani su dijelom od prikupljanja i selektiranja korisnog otpada u svrhu recikliranja. Prihodi od prodaje roba i učinaka ove djelatnosti za 2020. godinu ostvareni su sa 78% u odnosu na plan, dok su u odnosu na realizaciju prethodne godine ostvarili niži nivo za 52%. Ovako nizak nivo realizacije u odnosu na plan, a pogotovo u odnosu na ostvarenje 2019. godine, leži u smanjenju otkupnih cijena, ali i u manjoj količini prikupljenih sirovina.

Na smanjenje prikupljenih sirovina došlo je zbog potpunog ili djelomičnog zatvaranja privrednih subjekata u 2020. godini usljed pandemije izazvane koronavirusom. U martu i aprilu došlo je do potpune obustave rada ugostiteljskih objekata, trgovina i drugih privrednih subjekata od kojih su se prikupljale veće količine sirovina.

Otkupne cijene prikupljenog otpada ne prate troškove rada PJ, a po Regulativi EU prikupljanje i selektiranje otpada je jedan od primarnih načina očuvanje okoliša. Na osnovu rada ove PJ Preduzeće iz raznih fondova dobija određena novčana sredstva iz kojih se nabavljaju osnovna sredstva za rad.

Prihodi djelatnosti **Javna higijena i zelenilo** u 2020. godini, u odnosu na plan ostvareni su sa 88%. Plan prihoda ove djelatnosti preuzet je iz Programa zajedničke komunalne potrošnje ZKP-a kojeg je sačinio JU "Zavod za prostorno uređenje" d.o.o. Bihać te je isti odobren kroz budžetska sredstva od strane Gradskog vijeća.

Sagledavanjem realizacije u poslovanju za 2020. godinu, može se reći da su prema Programu ZKP-a radne aktivnosti realizirane (javna higijena i zelenila, rušenje objekata, te ostala održavanja) sa 90,68% u odnosu na plan.

Radne aktivnosti koje obuhvata Zimska služba su odrađeni sa 27,77% planirane vrijednosti.

Razlog ovako niske realizacije u odnosu na Plan je blaga zima.

U odnosu na 2019. godinu ukupan prihod ove poslovne jedinice ostvaren je na višem nivou od 26%.

Više ostvarenje prihoda u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu je zbog radova na mirgacionom kampu Lipa, gdje je Preduzeće bilo angažovano od strane grada Bihaća, kao jedan od izvođača radova.

U ovoj djelatnosti, poznato je iz prethodnih izvještaja da nivo cijena izvršenih usluga ne prati porast troškova, a istovremeno u 2017. godini došlo je do smanjenja cijena za 30%, tako da ova djelatnost konstantno posluje sa gubitkom.

Prihodi od djelatnosti **Parkirališta** u odnosu na plan ostvareni su na nižem nivou od 16%, a u odnosu na ostvarenje u 2019. godini niži su za 30%. Ovako veliki pad prihoda ove poslovne jedinice vezan je za krizu izazvanu pandemijom bolesti COVID-19, izazvane koronavirusom, zabrane kretanja, zatvaranje ugostiteljskih i drugih sadržaja, ne dolazak turista, sve se to odrazilo na pad prihoda od usluge javnog parkinga.

Ostvarena realizacija od samih parkirališta bilježi niži nivo prihoda u odnosu na prethodnu godinu za 33,60%, a realizacija po osnovu deblokada nepropisno parkiranih vozila - liscama plan je izvršila na nižem nivou za 20,96%, a u odnosu na prethodnu godinu prihodi su za 20,40%. Prihodi od izdavanja vinjeta su niži za 22,40% u odnosu na plan, a u odnosu na 2019 godinu bilježe ostvarenje na nižem nivou od 23,29%. Po strukturi realizacije prihoda u ovoj djelatnosti, prihod od naplate na javnim parkinzima čini najznačajniji prihod od 83,67%. U okviru ove djelatnosti može se reći da su se tokom godine odvijale sve uobičajene radne aktivnosti, koje su se odnosile na: kontrole naplate na parkinzima i na naplatnim rampama, u zimskom i ljetnom radnom vremenu, a sve prema Odluci o javnim parkiralištima na području Grada Bihaća

("Sl.glasnik Grada Bihaća" broj 1/15). Zaključkom GV-a od 29.05.2015.god. ("Sl.glasnik Grada Bihaća" broj 5/15) regulisane su i cijene usluga na Javnim parkiralištima prema utvrđenim zonama.

Prihod ostvaren od "blokiranja vozila – lisicama" u strukturi prihoda PJ-e učestvuje sa 8,10%. Ovdje također treba napomenuti da je gore navedena Odluka regulisala i cijene usluga za deblokadu vozila, obzirom na način izmirenja istih.

Prihodi od usluge **Tržnice i pijace** u odnosu na plan - ostvareni su na nižem nivou za 21%, a u odnosu na prethodnu godinu na nižem nivou su za 37%. Ova PJ je jedna od teže pogođenih uvedenim mjerama Kriznog štaba zbog pandemije izazvane koronavirusom. Do potpunog zatvaranja pijačnih prostora došlo je u drugoj polovini marta 2020. godine, a u aprilu se radilo samo vikendima.

Uz gore navedeno, vidljivo je opadanje nivoa prihoda u ovoj djelatnosti iz već poznatih razloga, koji su naglašeni još u prethodnim izvještajima, a odnose se na neuređenost pijačnog prostora i opadanje interesa potrošača za kupovinu na istima. Stoga su se poduzele određene aktivnosti na uređenju pijačnog prostora.

Prihodi u poslovnoj jedinici **Pogrebna djelatnost** ostvareni su ispod planiranih za 9%, a u odnosu na prethodnu godinu, prihod od pogrebnih usluga bilježi rast od 6%. Ova PJ jedinica je neometano radila u 2020. godini pa su i poslovni rezultati viši nego u 2019. godini.

Sagledavajući strukturu prihoda vidljiv je porast prihoda od prodaje pogrebne opreme za 24% i značajan je porast prihoda na izgradnji dvostrukih grobnica. U 2020. godini izgrađeno je 6 dvostrukih grobnica, dok je u 2019. godini izgrađena samo 1 dvostruka grobnica.

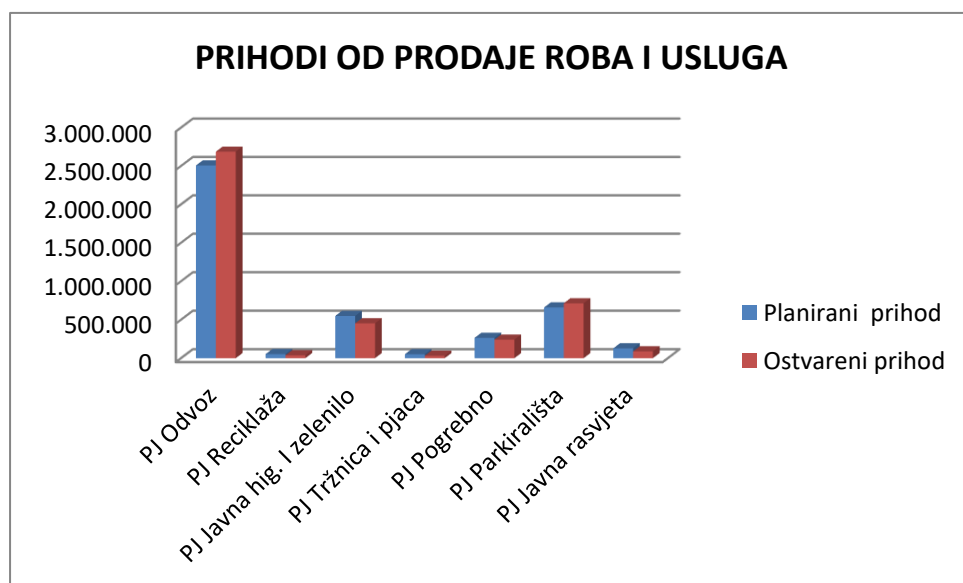
I u ovoj jedinici prodaja usluga i učinka predstavlja osnovni prihod.

Prihodi u poslovnoj jedinici **Javna rasvjeta** su viši u odnosu na plan za 6%, a u odnosu na ostvarenje 2019. godine prihod je niži za 21%. Razlog nižeg ostvarenja je taj što jednom zamjenjena rasvjetna tijela imaju garanciju od 10 godina.

Plan prihoda ove djelatnosti preuzet je iz Programa zajedničke komunalne potrošnje ZKP-a kojeg je sačinio JU "Zavod za prostorno uređenje" d.o.o. Bihać te je isti odobren kroz budžetska sredstva od strane Gradskog vijeća.

Veći dio prihoda ove poslovne jedinice dolazi od radova po Planu ZKP-a, ali jedan manji dio se ostvaruje i iz poslova po narudžbi od strane fizičkih lica i privrednih subjekata.

Sagledavajući realizaciju prihoda, vidljivo je da su prihodi na nivou Preduzeća ostvareni na nižem nivou od planiranih za 41,44%, a prihodi od prodaje robe i učinaka na nižem nivou od 1%. S obzirom na cjelokupnu situaciju u 2020. godini, koja je bila loša u svim ekonomskim segmentima na globalnom nivou, može se reći da je Preduzeće ostvarilo zadovoljavajući nivo prihoda. Uspješnost poslovanja se vidi iz prihoda od prodaje robe i učinaka, koji su 1% niži od plana i samo 2% niži od ostvarenja prethodne godine.

7.4 Ostvareni rashodi

Ukupni rashodi Preduzeća za 2020.godinu ostvareni su u iznosu od 4.294.556 KM, od čega

- poslovni rashodi čine 95,40%
- finansijski rashodi 0,21%
- ostali rashodi i gubici 4,39%

REALIZACIJA PLANIRANIH RASHODA 2020.GODINE

N A Z I V T R O Š K A	PLAN I-XII 2020	OSTVARENO I - XII 2020.	OSTVARENO I-XII 2019.	INDEX OST.20/PL	INDEX '20 / '19
501 Nabavna vrijednost prodane robe	18.874	17.071	14.555	90%	117%
511 Utrošene sirovine i materijal	149.048	88.634	139.481	59%	64%
512 Utrošena energija i gorivo	444.000	307.542	400.597	69%	77%
513 Utrošeni rezervni dijelovi	82.364	43.500	52.182	53%	83%
514 Otpis sit. invent.ambal. i auto guma	29.756	27.792	28.914	93%	96%
520 Troškovi plaća	2.640.400	2.650.634	2.757.104	100%	96%
523 Troškovi služb. putovanja zaposlenih	4.028	3.282	3.994	81%	82%
524 Tr.ost.prim., nakn. i mat.prava zap.	323.235	415.144	398.970	128%	104%
527 Troš.nakn.član.odbora,komisija i sl.	6.000	5.550	5.950	93%	93%
529 Troš.naknada ostalim fiz.licima		126	300		42%
530 Troš.usluga izrade i dorade učinaka	137.553	73.394	6.503	53%	1129%
531 Troškovi transportnih usluga	0	3.393	110		3085%
532 Troškovi usluga održavanja	85.964	80.657	84.831	94%	95%
533 Troškovi zakupa	65.412	13.728	55.095	21%	25%
535 Troškovi reklame i sponzorstva	6.000	3.421	5.945	57%	58%
540 Amort. do visine porezno prizn.rashoda	250.358	248.435	239.162	99%	104%
550 Troškovi neproizvodnih usluga	24.138	22.748	21.996	94%	103%
551 Troškovi reprezentacije	3.200	1.808	2.956	57%	61%
552 Troškovi premije osiguranja	16.915	12.264	14.887	73%	82%
553 Troškovi platnog prometa	3.745	4.055	3.581	108%	113%
554 Troš.poštanskih i telekomunik.usl.	27.657	22.431	27.225	81%	82%
555 Tr.poreza,nakn.taksi i dr.dadžbina	43.656	39.085	43.325	90%	90%
556 Troškovi članskih dopr. i sl. obaveza	5.000	4.362	4.907	87%	89%
559 Ostali nematerijalni troškovi	8.004	7.677	7.953	96%	97%
561 Rashodi kamata	20.401	9.265	10.701	45%	87%
570 Gubici od prod.i rash. stalnih sredstava	2.845	190	2.720	7%	7%
578 Rash. po osn.isprav.vrijed.i otpisa potr.	255.603	181.913	189.025	71%	96%
579 Rash.i gub.na zalih.mat i robe i ost.rash	16.986	6.455	16.829	38%	38%
UKUPNI RASHODI	4.671.142	4.294.556	4.539.798	92%	95%

Tabela 13: Planirani i realizovani rashodi u 2020.

Ukupni rashodi Preduzeća ostvareni su 7% ispod planiranih, a u odnosu na rashode u prethodnoj godini ostvareni su na nižem nivou od 5%

Struktura rashoda i njihovo učešće u ukupnim rashodima Preduzeća:

1. Troškovni zaposlenih

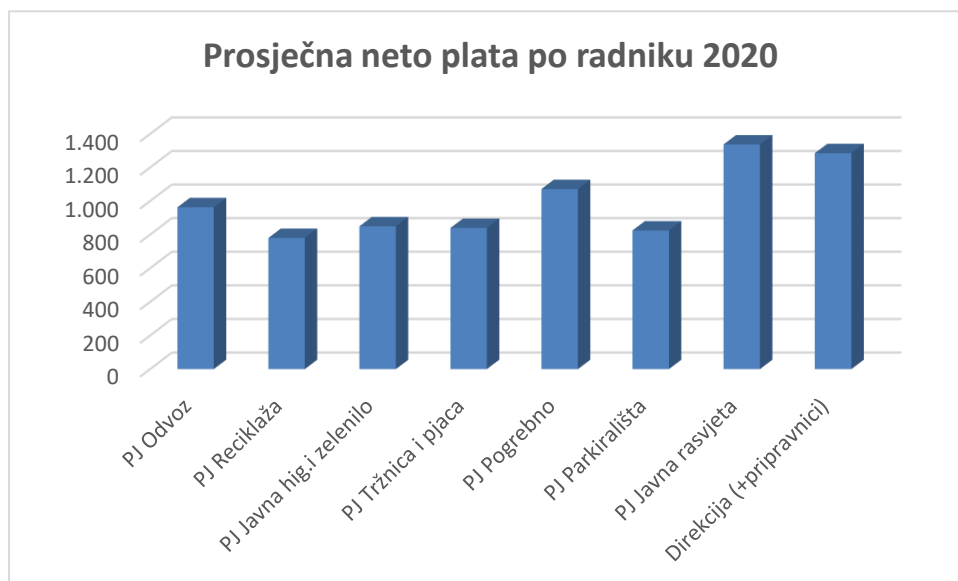
Troškovi zaposlenih	2020.	%	2019.	%	Index 2020/2019.
Neto plaće	1.566.064	59,09	1.631.168	59,16	96,01
Porez na plaće	89.081	3,36	90.461	3,29	98,48
Doprinosi iz plaća	743.618	28,06	773.488	28,05	96,14
Doprinosi na plaće	251.871	9,51	261.987	9,50	96,14
UKUPNO:	2.650.634	100,00	2.757.104	100,00	96,14

Tabela 14: Prikaz troškova zaposlenih

Troškovi plaća zaposlenih su u obračunskom periodu 2020. godine iznosili 2.650.634 KM, te sudjeluju u ukupnim rashodima preduzeća sa 61%. U odnosu na isti period prethodne godine ukupni trošak plaća je manji i to 3,87% zbog manjeg prosječnog broja zaposlenih po stanju na kraju mjeseca i manjeg prosječnog broja zaposlenih na osnovu sati rada u tekućoj godini 133, a u prethodnoj je bio 140.

Poslovna jedinica	Neto plaće radnika	Br. Radnika na bazi ukalk.sati rada	Prosječna neto plata po radniku
Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada	496.888	42	963
Reciklaža	102.991	11	780
Javna higijena i zelenilo	346.649	35	850
Tržnica i pijaca	30.227	3	840
Pogrebna djelatnost	77.145	6	1.071
Parkirališta	79.152	8	824
Javna rasvjeta	32.089	2	1.337
Direkcija + pripravnici	400.924	26	1.285
UKUPNO	1.566.064	133	981

Tabela 15: Prosječne plate po poslovnim jedinicama

2. Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih iznose 415.144 KM i sa 9,66% učestvuju u ukupnim rashodima. Ove troškove čine: naknada za topli obrok 262.092 KM; regres za godišnji odmor 64.001 KM; prijevoz radnika na posao i sa posla 32.362 KM; novčane pomoći u slučaju smrti zaposlenih ili člana porodice 27.334 KM; jubilarne i druge nagrade zaposlenim sa 3.350 KM; otpremnina pri odlasku u penziju 18.833 KM; novčana pomoć za rođenje djeteta 3.034 KM, te ostale naknade sa 4.138 KM, a odnose se na novčanu pomoć u slučaju teškog invaliditeta i kotizacije za seminare.

3. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja iznose 181.913 KM te sa 4,23% učestvuju u ukupnim rashodima Preduzeća, a odnose se na otpise nenaplaćenih potraživanja od kupaca iskazanih po godišnjem popisu potraživanja za 2020. godinu, a isti je usvojen od strane organa upravljanja Preduzeća.

4. Utrošena energija i gorivo iznose 307.542 KM, te sa 7,16% učestvuju u rashodima. Po strukturi, utrošeno gorivo i mazivo niži su za 23,88% u odnosu na 2019. godinu i iznosi 292.627 KM, a utrošena električna energija učestvuje sa 14.915 KM i niža je za 7,87% u odnosu na 2019. godinu..

5. Amortizacija iznosi 248.435 KM, te sa 5,78% učestvuje u ukupnim rashodima. Obračunava se po vremenskom - linearnom metodu, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS 16).

6. Utrošene sirovine i materijal iznose 88.634 KM i sa 2,06% učestvuju u rashodima (obuhvataju: utrošeni kancelarijski materijal, utrošeni posipni i ostali potrošni materijal (održavanje deponije i dr.)

7. Ostali troškovi i rashodi sa 9,39% učestvuju u rashodima preduzeća, a neki značajniji troškovi su :

- *Troškovi usluga održavanja* u iznosu od 80.657 KM ili 1,87% učešća (obuhvataju troškove tekućeg održavanja u iznosu od 33.528 KM koji su za 27,17% niži u odnosu na prethodni period, zatim održavanja transportnih sredstava u iznosu od 32.813 KM koji su za 49% viši u odnosu na prethodni, te ostale troškove usluga održavanja i zaštite u iznosu od 14.316 KM koji su za 14,68% manji u odnosu na 2019. godinu);

- *Troškovi poreza, naknada, taksi i drugih dadžbina na teret pravnog lica* iznose 39.085 KM ili sa 0,91% učešća u ukupnim troškovima (sudske takse po postupcima, opća vodna naknada, posebna naknada od prirodnih i drugih nesreća, naknada za opće korisne funkcije šuma, porez na istaknutu firmu, te ostale poreze naknade i takse na teret pravnog lica);

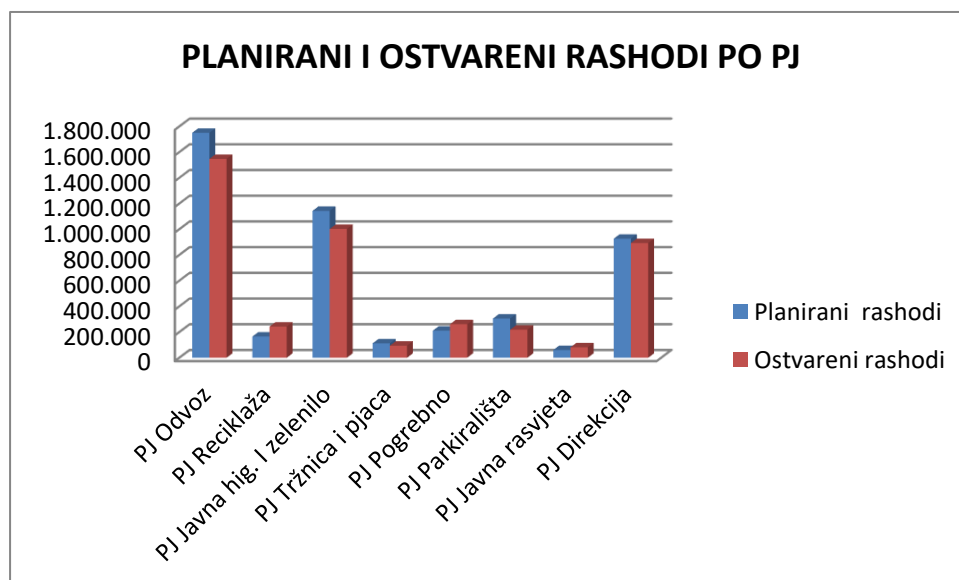
- *Utrošeni rezervni dijelovi* iznose 43.500 KM ili 1,01% ukupnih troškova;

- *Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga* iznose 22.431 KM i učešćem 0,52%;

- *Troškovi neproizvodnih usluga* iznose 22.748 KM (komunalne usluge, troškovi advokatskih i notarskih usluga, troškovi revizije fin. izvještaja, troškovi tehničkog obezbjeđenja objekta i troškovi implementacije sistema ISO 9001);

- *Troškovi usluga izrade i dorade učinaka* u iznosu od 73.394 KM ili 1,70%;

- *Otpis sitnog inventara, ambalaže i autogumau* visini 27.792 KM i učešćem od 0,64% u ukupnim troškovima.

Naziv	Odvoz	Recikl.	J.hig.i ze	Trž.i pij.	Pogrebno	Parkiralš.	Rasvjeta	Direkcija	UKUPNO
501 Nabavna vrijednost prodate robe					17.071				17.071
511 Utrošene sirovine i materijal	8.578	3.211	27.328	237	13.945	13.444	6.158	15.733	88.634
512 Utrošena energija i gorivo	235.060	5.058	48.782	3.019	5.184	5.669	1.821	2.949	307.542
513 Utrošeni rezervni dijelovi	30.550	423	8.128	0	324	916	3.057	102	43.500
514 Otp. sitn. invent.ambal. i auto guma	14.451	1.029	7.549	192	772	1.758	210	1.831	27.792
520 Troškovi plaća	838.742	172.165	580.436	51.160	130.678	133.137	55.092	689.224	2.650.634
523 Troškovi služb. putovanja zaposlenih	75	0	50	0	1.557	0	0	1.600	3.282
524 Tr.ost.prim., nakn.i mat.prava zap.	130.680	38.733	105.438	9.583	21.343	27.659	6.384	75.324	415.144
527 Troš.nakn.čl.odbora,komisija i sl.								5.550	5.550
529 Troš.naknada ostalim fiz. licima	126								126
530 Troš.usluga izrade i dorade učinaka	36	0	70.928	0	976	1.454	0	0	73.394
531 Troškovi transportnih usluga	3.345	0	28	0	10	0	0	10	3.393
532 Troškovi usluga održavanja	46.062	1.854	7.090	80	1.197	11.089	961	12.324	80.657
533 Troškovi zakupa	0	0	3.360	0	0	10.342	0	26	13.728
535 Troškovi reklame i sponzorstva								3.421	3.421
540 Amort. do visine porezno prizn.rash.	45.802	17.273	129.915	25.413	2.669	5.476	7.366	14.521	248.435
550 Troškovi neproizvodnih usluga	1.818	1.066	374	2.832	755	0	0	15.903	22.748
551 Troškovi reprezentacije								1.808	1.808
552 Troškovi premije osiguranja	5.780	566	2.402	276	297	369	71	2.503	12.264
553 Troškovi platnog prometa	54	0	0	2	0	0	0	3.999	4.055
554 Troš.poštanskih i telekom. usl.	804	109	741	595	1.052	5.690	0	13.440	22.431
555 Troš.poreza,nakn.,taksi i dr. dažbina	19.841	1.234	3.519	302	999	1.373	390	11.427	39.085
556 Troškovi članskih dop. i sl.obaveza								4.362	4.362
559 Ostali nematerijalni troškovi	340	8	164	0	330	91	0	6.744	7.677
561 Rashodi kamata	1	2	5.872	10	5	4	0	3.371	9.265
570 Gubici od prod.i rashod.stal.sred.								190	190
578 Rash.po osn.isprav.vrijed.i otp.potr.	164.912	0	0	0	17.001	0	0	0	181.913
579 Rash.i gub. na z.mat.i robe i ost.ras.	146	0	0	0	0	40	0	6.269	6.455
UKUPNO RASHODI	1.547.203	242.731	1.002.104	93.701	216.165	218.511	81.510	892.631	4.294.556
Prihodi Direkcije								-125.149	
Troškovi Direkcije - raspodjela	445.140				15.350	306.993		-767.482	
SVE UKUPNO	1.992.343	242.731	1.002.104	93.701	231.515	525.504	81.510	0	4.294.556

Tabela 16: Realizirani rashodi po organizacionim jedinicama u 2020.godini

Sa aspekta opravdanosti kretanja - rashoda, može se konstatirati slijedeće:

Troškovi plaća i ostalih primanja i materijalnih prava radnika čine 71,38% rashoda.

Bruto plaće ostvarene su na nivou planiranog, a u odnosu na prethodnu godinu niže su za 4%. Plaće radnicima isplaćivale su se u skladu sa Pravilnikom bez umanjenja. Do smanjenja ovih troškova došlo je zbog smanjena obima posla, pa se radnicima na određeno nije produžavao ugovor o radu.

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih ostvareni su iznad planiranih za 28%, a u odnosu na isti period prethodne godine viši su za 4%. Rast ovih troškova u odnosu na plan i ostvarenje 2019. godine je prvenstveno radi povećanja troškova novčane pomoći u slučaju smrti. Topli obrok i naknada za prijevoz radnika na posao i sa posla čine 9,60% ovih troškova; regres za godišnji odmor 2,08%, a ostale isplate prema Pravilniku o radu Preduzeća (otpremnine za penziju; novčane pomoći u slučaju smrti; novčana pomoć za rođenje djeteta; jubilarne nagrade i druge naknade zaposlenima) čine 1,32% ovih troškova.

Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja čine značajniju stavku u ukupnim rashodima Preduzeća, te stavljajući u odnos sa planiranim vidljiv je pad istih za 29%, a u odnosu na prethodnu godinu bilježe pad za 4%. Komisija za popis potraživanja na dan 31.12.2020. godine preispitala je naplativost svih kratkoročnih potraživanja od kupaca i predložila putem Centralne popisne komisije organima Upravljanja da se izvrši ispravka vrijednosti istih na teret rashoda preduzeća.

Predložena potraživanja su u cijelosti utužena i izvršeno je knjigovodstveno usaglašavanje potraživanja i obaveza, (ispoštovan princip "opreznosti" uzet iz konteksta MRS, MSFI i Okvira za sastavljanje finansijskih izvještaja), a kod utvrđivanja prijedloga korištene su i interne Računovodstvene politike, kojima je regulisano vrijeme rashoda nenaplaćenih potraživanja putem ispravke vrijednosti i konačni otpis potraživanja.

Nadalje, ističemo da Preduzeće strogo vodi računa i o odredbama Zakona o porezu na dobit privrednih društava u FBiH, u smislu porezno priznatih rashoda.

Utrošena energija i gorivo također čine značajniju stavku rashoda, koji su u odnosu na plan ostvareni niži za 31% i u odnosu na isti period prošle godine imamo smanjenje od 3%. Do smanjenja troškova goriva došlo je radi smanjenja cijene goriva na svjetskom tržištu.

Troškovi usluga održavanja čine 1,87% od ukupnog troška i ostvareni su na nižem nivou od planiranog za 6%, a u odnosu na 2019. godinu viši su za 5%. U toku 2020. godine nije došlo do značajnijih neplanskih kvarova. Tako da i ostvarenje istih je na nižem nivou u odnosu na plan i ostvarenje 2019. godine.

Amortizacija je iskazana na nižem nivou od planirane za 1%, dok je u odnosu na prethodnu godinu na višem nivou za 4%, obzirom na aktivirana stalna sredstva.

Utrošene sirovine i materijalu u odnosu na plan, ostvarene su na nižem nivou za 41%. U odnosu na ostvarene u prethodnoj godini, vidljiv je niži nivo za 36%. U ove troškove ulazi nabavka soli i posipnog materijala za potrebe Zimske službe. Kako zima nije bila jaka nisu izkazane potrebe za nabavkom većih količina istih. Nabavka rasvjetnih tijela za potrebe PJ „Javna rasvjeta“ ove godine, za razliku od prošle je bila na znatno nižem nivou.

U strukturi ovih troškova, značajniji utrošak ostvaren je kod kategorije ostalih utrošenih sirovina i materijala koje proizilaze iz utrošenog posipnog materijala u Javnoj higijeni, zatim utrošak betona za usluge ovičenja i betonaže grobnih mjesta u Pogrebnoj djelatnosti, nasipanja pristupnog puta na deponiji u djelatnosti Odvoza smeća, te slijede ostale djelatnosti sa sitnijim utrošcima materijala. Kod iskazanog utrošenog kancelarijskog materijala, vidljivo je da su se provodile mjere uštede.

Troškovi zakupa u odnosu na planirani i ostvareni trošak u 2019. godini su znatno niži. Razlog ovog smanjenje leži u otkazivanju zakupa parking prostora u krugu Kantonalne bolnice dr. „Irfan Ljubijankić“ radi pandemije izazvane koronavirusom.

Utrošeni rezervni dijelovi bilježe pad od 47% u odnosu na plan, a u odnosu na utrošak u 2019. godine pad od 17%. Postepenom obnovom voznog parka ovi troškovi su se počeli smanjivati.

Troškovi izrade i dorade učinka su u odnosu na plan niži za 47%, a u odnosu na ostvarenje 2019. godine znatno viši. Ovi troškovi obuhvataju troškove kooperanata, koji su se angažovali na izgradnji migracionog

kampa „Lipa“, gdje je JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać, bio jedan od izvođača, angažovan od strane Grada Bihaća.

Analizom ostalih troškova, evidentno je da postoji još nekoliko kategorija troškova sa nižim vrijednostima, izvršeni su iznad planiranih vrijednosti, a imaju svoju opravdanost izdvajanja.

Upoređujući ukupno ostvarene rashode sa rashodima prethodne godine, iskazan je niži nivo ostvarenja od 5%. Unutar kategorija troškova evidentan je porast određenih troškova usljed povećanja i proširenja radnih aktivnosti, tako da je došlo do porasta pojedinih troškova, što ima opravdan karakter izdvajanja.

Na kraju, sagledavajući ostvarene rashode u poslovanju za 2020. godinu može se konstatirati da su ostvareni ispod planiranih vrijednosti od 8%. Ovako nisko ostvarenje troškova je u skladu sa smanjenim prihoda u odnosu na ostvarenja 2019. godine. Posljedica ovako smanjenih troškova, a i prihoda, leži u krizi izazvanoj pandemijom koronavirusa i mjera koje je Uprava Preduzeća poduzela radi očuvanja likvidnosti Preduzeća. Na one troškove gdje se moglo utjecati, Uprava Preduzeća je vodila računa o njihovim kretanjima, visini izdvajanja uz primjenu mjera kontrole, uštede i restrikcije, što se i odrazilo na nivo realizacije istih. Uprava preduzeća će nastaviti sa istom politikom uštede i strogom kontrolom svih kategorija troškova

8. BILANS STANJA

Financijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa MRS, Zakonom o računovodstvu, te usvojenim računovodstvenim politikama Preduzeća. Iskazani podaci su objektivni i realni.

U nastavku slijede pojašnjenja vezana uz Bilans stanja.

POZICIJA	Tekuća godina		Prethodna godina		Indeks 20/19
AKTIVA					
Osnovna imovina i dug.plasmani	3.355.681	57%	2.824.125	50%	119%
Nekretnine, postojenja i oprema	3.348.648		2.812.674		119%
1. Zemljište	785.788		400.438		196%
2. Građevinski objekti	1.101.174		1.137.642		97%
3. Postrojenja i oprema	883.267		1.582.914		56%
4. Av.nekret.post.i opr. u pripremi	578.419		221.680		261%
Ostala(specif.) stalna mat. sredstva	3.210		3.210		100%
Dugoročna razgraničenja	3.823		8.241		46%
Kratkotrajna imovina	2.549.354	43%	2.835.802	50%	90%
Zalihe i sred. namjenjena prodaji	67.218		47.295		142%
Got.kratk.potraž i kratk. plasmani	2.482.136		2.788.507		89%
1. Novac i novčani ekvivalenti	153.742		66.468		231%
2. Kratkoročna potraživanja	2.318.114		2.709.974		86%
Kupci u zemlji	2.232.699		2.628.090		85%
Druga kratkoročna potraživanja	85.415		81.884		104%
3. Potraživanja PDV	940		2.649		35%
4. Aktivna vremenska razgraničenja	9.340		9.446		99%
POSLOVNA AKTIVA	5.905.035	100%	5.659.927	100%	104%

PASIVA					
Kapital	3.697.956	63%	3.483.742	62%	106%
Osnovni kapital	2.549.139		2.549.139		100%
Rezerve	306.051		306.051		100%
Neraspoređena dobit ranijih godina	628.552		306.055		205%
Neraspoređ. dobit izvješt. godine	214.223		322.497		66%
Dugoročna razgraničenja	1.192.537	20%	947.906	16%	126%
Dugoročne obaveze	66.165	1%	172.904	3%	38%
1. Dug.obaveze po financ. lizingu	66.165		172.904		38%
Kratkoročne obaveze	939.814	16%	1.047.588	19%	90%
Kratkoročne financijske obaveze	251.342		224.337		112%
Obaveze iz poslovanja	234.508		310.417		76%
1. Primljeni avansi, depoziti i kauc.	26.364		29.822		88%
2. Dobavljači u zemlji	203.696		267.988		76%

3.Dobaljači u inostranstvu	4.448		3.607		123%
Obav. po osnovu plaća i naknada i ostalih primanja zaposlenih	375.318		416.275		90%
1.Obav. po osn. plaća i nakn. plaća	315.966		357.830		88%
2.Obav. za ostala primanja zaposl.	59.352		58.445		102%
Druge obaveze			7.390		0%
Obaveze za PDV	52.316		50.460		104%
Obaveze za ost. poreze i druge dažb	20.545		17.034		121%
Obaveze za porez na dobit	5.785		21.675		27%
Pasivna vremenska razgraničenja	8.554		7.787		110%
POSLOVNA PASIVA	5.905.035	100%	5.659.927	100%	104%

Tabela 17: Bilans stanja

STRUKTURU AKTIVE – Bilans stanja na dan 31.12.2020. godine čine:

OSNOVNA IMOVINA I DUGOROČNI PLASMANI – u aktivni učestvuju sa 57%.

Nekretnine, postrojenja i oprema iznose 3.348.648 KM. Kategorija osnovne imovine je veća za 19% u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu, dijelom zbog novih nabavki, a dijelom zbog aktiviranja ranije nabavljenih osnovnih sredstava.

U toku 2020. godine nabavljena su osnovna sredstva u ukupnom iznosu od 784.599 KM.

385.350 KM iznosi zemljište površine 6.850 m² kupljeno uz Upravnu zgradu vlastitim sredstvima, zatim kancelarijska oprema u vrijednosti od 2.568 KM, kancelarijski namještaj u vrijednosti od 808 KM, zatim ostala nepomenuta oprema u vrijednosti od 32.114 KM, od tog 18 metalnih kontejnera čija nabavka je dijelom financirana iz sredstava Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša USK.

Od ostale nepomenute opreme iz vlastitih sredstava nabavljena je mješalica za beton i motorne kosilice.

U toku godine nabavljena su i transportna sredstva i to VW Caddy Furgon u iznosu od 7.020 KM iz sredstava „Ekopak“ d.o.o. Sarajevo-društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom.

Krajem godine doniran je autosmečar Mercedes Benz vrijednosti od 292.500 KM i to iz sredstava Grada Bihaća u iznosu od 135.334 KM i sredstava UNDP u iznosu od 157.166 KM.

Krajem godine primljena je i donacija 69 kontejnera za staklo u vrijednosti od 62.721 KM, a koji su donirani od strane GIZ ured u BiH, Sarajevo.

Sva navedena sredstva su i aktivirana, osim autosmečara i kontejnera za staklo, dok su u investicije u toku ulaganja od 1.518,29 KM za reciklažno dvorište

Materijalna sredstva

R/b	Opis	Zemljište	Građevine	Oprema	Ukupno
1.	Stanja na dan 01.01.2020. nabavna vrijednost	400.438	1.905.592	4.595.301	6.901.331
2.	Akumulirana amort. na dan 01.01.2020.	-	767.950	3.320.707	4.088.657
3.	Amortizacija za I-XII 2020.	-	36.468	211.967	248.435
4.	Prodaja i druga otuđenja u toku godine	-	-	427.851	427.851
5.	Novonab. i aktivirano za I-XII 2020.	385.350	-	42.510	427.860
6.	Investicije u toku za I-XII 2020.	-	-	356.739	356.739

7.	Otpis sredstava 31.12.2020.	-	-	25.880	25.880
8.	Stanje na dan 31.12.2020.(1-4+5+6-7) nabavna vrijednost	785.788	1.905.592	4.540.819	7.232.199
9.	Ispr.vrijedn.otp.sredst. 31.12.2020.	-	-	25.691	25.691
10.	Akum. amort. 31.12.2020. (2+3-4-9)	-	804.418	3.079.133	3.883.551
11.	Neto knjigov. vrijed.,01.01.2020. (1-2)	400.438	1.137.642	1.274.594	2.812.674
12.	Neto knjigov. Vrijed.,31.12.2020. (8-10)	785.788	1.101.174	1.461.686	3.348.648

Tabela 18: Materijalna sredstva

Pozicija dugoročnih razgraničenja kamata po osnovu dugoročnih kredita u 2020. godini manja je u odnosu na 2019.godinu jer nije bilo novog dugoročnog kreditnog zaduženje, a postojeće datitra sa kraja 2018. godine.

Ostala -specifična stalna materijalna sredstva od 3.210 KM, čine djela likovne umjetnosti.

KRATKOTRAJNA IMOVINA – u aktivi učestvuju sa 43 %.

Kratkotrajna imovina u 2020. godini je na nižem nivou u odnosu na 2019. godinu. Potraživanja od kupaca su u 2020. godini na nižem nivou za 15% u odnosu na 2019. godinu, dok su druga kratkoročna potraživanja viša u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu za 4% i većim dijelom se odnose na potraživanja za refundaciju naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad i na potraživanja od drugih lica za obaveze plaćene u njihovo ime po sudskoj presudi.

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 9.340 KM, te odnose se na razgraničene premije osiguranja u visini od 5.510 KM i na obračun PDV u visini od 3.830 KM.

STRUKTURU PASIVE – Bilans stanja na dan 31.12.2020. godine čine:

KAPITAL učestvuje u pasivi sa 63%.

Stanje kapitala iznosi 3.697.956 KM, a strukturu čine:

- Osnovni kapital 2.549.139 KM ;
- Rezerve (statutarne) 306.051 KM;
- Neraspoređena dobit 842.775 KM od čega neraspoređena dobit ranijih godina 628.552 KM i neraspoređena dobit izvještajne godine 214.223 KM.

DUGOROČNA REZERVISANJA – učestvuju sa 20%

DUGOROČNE OBAVEZE učestvuju u pasivi sa 1%.

KRA TKOROČNE OBAVEZE u pasivi učestvuju sa 16%

PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA iznose 8.554 KM

Ukupni kapital preduzeća je za 6,15% veći u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu zbog iskazane veće dobiti.

Dugoročna razgraničenja u iznosu od 1.192.537 KM čini:

Unaprijed naplaćeni i drugi odloženi prihod sastoji se od :

Opis	Tekuća godina	Prethodna godina
Unaprijed naplaćeni prihodi-zakup	-	-
Odloženo priznavanje prihoda iz donacija	1.192.208	947.577
Odloženi prihod iz sufinanc.zapošlj.	329	329
UKUPNO:	1.192.537	947.906

Tabela 19: Struktura odloženih prihoda

Odloženo priznavanje prihoda iz donacija u iznosu od 1.192.537 KM odnosi se na donacije primljene u stalnim sredstvima koji se iskazuju kao odloženi prihod, a u narednim periodima se prenose na prihod u visini amortizacije i drugih rashoda koji nastanu u periodu korištenja doniranih sredstava.

Krajem prošle godine primljena je donacija Društva za postupanje sa ambalažnim otpadom Ekopak Sarajevo na osnovu ugovora o sufinanciranju nabavke vozila za prikupljanje ambalažnog otpada iz domaćinstava u iznosu od 20.000 KM, te su tokom 2020.godine opravdana dobijena sredstva nabavkom dva vozila VW Caddy Furgon, a ostatak sredstava je iskorišten za realizaciju sklopljenog ugovora o pružanju usluga rastavljanja mjenjača i opravka na kombinovanom rovokopaču CAT 428 E, zatim donacija iznosa od 20.000 KM za nabavku kamiona za prikupljanje i odvoz krupnog otpada od stane Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša USK, kao i primljena donacija od Grada Bihaća i UNDP za kamion autosmečar u iznosu od 292.500 KM i donacija 69 kontejnera za staklo dobijenih od GIZ ured u BiH -otvoreni regionalni fond za modernizaciju općinskih usluga u vrijednosti od 62.721 KM.

Dugoročne obaveze

Po stanju na dan 31.12.2020. godine dugoročne obaveze iznose 66.165 KM, a sastoji se od:

Dugoročni krediti od banaka

U 2018. godini sklopljen je Ugovor o dugoročnom kreditu sa Unicredit bankom. Početak korištenja kredita je 11/ 2018. godina. Kredit je odobren u iznosu od 360.000 KM te se isti koristi sukcesivno u roku od šest mjeseci od dana sklapanja ugovora. Kamatna stopa je 2,3% godišnje, fiksna. Kredit je odobren za financiranje ulaganja u stalna sredstva na period od 36 jednakih mjesečnih rata, a prva rata je dospjela u junu 2019. godine.

Kratkoročne obaveze

Po stanju na dan 31.12.2020.godine kratkoročne obaveze iznose 939.814 KM i odnose se na:

	2018.	2019.	2020.
1.Kratkoročni krediti-Unicredit banka	100.000	99.000	90.000
2.Kratkoročni dio dugoročnih kredita	88.423	125.337	161.342
3.Obaveze iz poslovanja			
- primljeni avansi, depoziti i kaucije	-	29.822	26.364
- obaveze prema dobavljačima	332.466	280.595	208.144
4.Obaveze prema zaposlenima	336.195	416.275	375.318
5.Druge obaveze	7.295	7.390	-
6.Obaveza za PDV	54.050	50.460	52.316
7.Ostale obaveze	13.258	17.034	20.545
8.Obaveze za porez na dobit	7.140	21.675	5.785
UKUPNO:	938.827	1.047.588	939.814

Tabela 20: Struktura kratkoročnih obaveza

1. Obaveze po kratkoročnom kreditu se odnose na kratkoročni kredit na revolving osnovi kod Unicredit Bank d.d. za financiranje tekuće likvidnosti. Kamatna stopa je 3,2 % fiksna, a prvo povlačenje sredstava je izvršeno u januaru tekuće godine.

2. Kratkoročni dio dugoročnih kredita u iznosu 161.342 KM sastoji se od tekućeg dijela dugoročnog kredita Unicredit banke, a koje dospijevaju za naplatu u 2021.godini po planu otplate.

U toku godine zbog pojave virusnog oboljenja Covid-19, Unicredit banka je Preduzeću odobrila posebne mjere za ublažavanje servisiranja obaveza prema Banci za otplatu dugoročnog kredita odobrenog

2018.godine i to grace period na glavnici do šest mjeseci, pri čemu se zadržao inicijalno ugovoreni rok otplate kredita do 2022. godine.

3. Obaveze iz poslovanja u tekućem periodu su manje za 75.909 KM ili 24,46% u odnosu na prethodnu godinu, a sastoje se od primljenih avansa u visini od 26.364 KM obaveza prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 203.696 KM i dobavljačima u inostranstvu u iznosu od 4.448 KM. Iz naredne tabele je vidljivo da obaveze preko 180 dana iznose 40% od ukupnih obaveza.

Struktura dospelosti obaveza prema dobavljačima iskazanih na datum 31.12.2020.godine:

	Dobavljači u zemlji	Dobavljači u inostranstvu	UKUPNO
do 60 dana	54.022	2.230	56.251
od 61-90 dana	46.672		46.672
od 91-120 dana	16.819		16.819
od 121-151 dana	2.690	694	3.385
od 151-180 dana	903	1.389	2.292
preko 180 dana	82.590	136	82.726
UKUPNO	203.696	4.448	208.144

Tabela 21: Struktura dobavljača po ročnosti

4. Kratkoročne obaveze prema zaposlenim

Kratkoročne obaveze prema zaposlenim na dan 31.12.2020. godine iznose 375.318 KM, a obuhvaćaju obaveze za neto plaće i porez na plaće i doprinose u iznosu od 315.966 KM i obaveze za ostala primanja zaposlenih (topli obrok, troškovi prijevoza, otpremnine, jub.nagrade i novč.pomoći) u iznosu od 59.352 KM.

	2018.	2019.	2020.
Obaveze za neto plaće	170.324	178.120	139.453
Obaveze za porez, doprinose i sl.davanja	93.328	179.710	176.513
Obaveze za ost.neto primanja,naknade	72.543	58.445	59.352
Ukupno:	336.195	416.275	375.318

5. Ostale kratkoročne obaveze

	2018.	2019.	2020.
Druge obaveze (obav.po osn.kamata., naknade član.odbora,ug.o djelu,sud.presuda)	7.295	7.390	0,00
Obaveze za PDV	54.050	50.460	52.316
Ostale kratkoročne obaveze	13.258	17.034	20.545
Obaveza za porez na dobit	7.140	21.675	5.785
Ukupno:	78.589	96.559	78.646

Sve kratkoročne obaveze dospijevaju unutar 30 dana, osim tekućeg dijela dugoročnih financijskih obaveza koje dospijevaju za naplatu po planu otplate.

Struktura obaveza:

	KM	% ukupnih obaveza
Dugoročne obaveze	66.165	6,57%
Dugoročni krediti	66.165	100,00
Kratkoročne obaveze	939.814	93,43%
Kratkoročni kredit	90.000	9,58
Kratkor.dio dug.kredita	161.342	17,17
Dobavljači	234.508	24,96
Obav.po osnovu plaća i ost.primanja zaposlenih	375.318	39,94
Druge obaveze,obaveze za PDV i ost.poreze i dr.dažbine	78.646	8,35
UKUPNO:	1.005.979	100,00%

Tabela 22: Struktura obaveza

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od 8.554 KM su:

Prihodi budućeg razdoblja po stanju na dan 31. Decembra 2020. godine iznose 8.554 KM i najvećim dijelom odnose se na zakup parking mjesta koji dospijevaju u 2021. godini, odnosno ispunjavaju uvjete za priznavanje prihoda od djelatnosti.

8.1. Financijski pokazatelji

IZRAČUNAVANJE FINACIJSKIH POKAZATELJA

1. Pokazatelji likvidnosti (solventnosti)

Pokazatelji likvidnosti se koriste za procjenu sposobnosti preduzeća da udovolji kratkoročnim obavezama kratkoročnom imovinom, odnosno o likvidnosti ovisi sposobnost urednog izmirivanja obaveza u određenom vremenskom razdoblju. Solventnost je sposobnost preduzeća da u roku udovolji svojim dugoročnim obavezama, odnosno sposobnost pokrića obaveza na dugi rok.

1.	TRENUTNA LIKVIDNOST (novac/tekuće obaveze)	Tekuća godina	Prethodna godina
		16,36%	6,34%
2.	TEKUĆA LIKVIDNOST (tekuća imovina/tekuće obaveze)	271,26%	270,70%
3.	UBRZANA LIKVIDNOST (tekuća imovina - zalihe/tekuće obaveze)	263,12%	265,28%
4.	FINACIJSKA STABILNOST (dugot.imov./kapital + dug.obaveze)	89,15%	77,23%

Koeficijent trenutne likvidnosti koristi se za procjenu može li preduzeće udovoljiti svojim kratkoročnim obavezama upotrebom novca.

Na dan 31.12.2020. godine za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza preduzeće ima 16,36 KM novčanih sredstava, dok je prošle godine za ovu namjenu imalo na raspolaganju 6,34 KM u novčanim sredstvima. Ovaj pokazatelj je povećanje u odnosu na prošlu godinu za 158,05%.

Ovaj pokazatelj ne govori nam mnogo, jer visina ovog pokazatelja ovisi o stanju novca na žiro računu Preduzeća na datum bilanciranja.

Koeficijent tekuće likvidnosti nastoji ukazati na mogućnost održavanja solventnosti i trebao bi iznositi najmanje 2 kako preduzeće ne bi imalo problema s likvidnošću. I previsoki i preniski pokazatelji mogu upućivati na probleme.

Na dan 31.12.2020.g odine za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza preduzeće ima 271,26 KM tekućih sredstava, dok je prošle godine za ovu namjenu imalo na raspolaganju 270,70 KM tekućih sredstava.

Ubrzana likvidnost (optimalno ≥ 1) Na dan 31.12.2020. godine, za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza, preduzeće ima 263,12 KM novčanih sredstava, dok je prošle godine za ovu namjenu imalo na raspolaganju 265,28 KM novčanih sredstava i potraživanja.

Uobičajeno je da se pokazatelji tekuće i ubrzane likvidnosti malo razlikuju s obzirom na malu vrijednost zaliha.

Koeficijent financijske stabilnosti

Na dan 31.12.2020. godine preduzeće je sa 89,15 KM vlasničkog kapitala i dugoročnih obaveza finansiralo svakih 100 KM stalnih sredstava (dugoročne imovine), dok je prošle godine za ovu namjenu Preduzeće imalo 77,23 KM.

Ovaj pokazatelj je povećanje u odnosu na prošlu godinu za 15,44%.

2. Pokazatelji zaduženosti

1.	Pokazatelj zaduženosti (ukupne obaveze/ukupna imovina)	Tekuća godina	Prethodna godina
		17,04%	21,56%
2.	Pokazatelj vlastitog financiranja (kapital/ukupna imovina)	62,62%	61,55%

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko je ukupne imovine financirano iz tuđih izvora, odnosno koliki je udio obaveza u ukupnoj imovini. Maksimalna vrijednost ovog pokazatelja je 50%, što znači da obaveze ne smiju prijeći polovinu vrijednosti ukupne imovine.

Iz tablice je vidljivo da je Društvo daleko od prezaduženog. Financira se dugom od 17,04%, a prošle godine zaduženost je bila 21,56%.

Ovaj pokazatelj je smanjenje u odnosu na prošlu godinu za 20,97%.

Pokazatelj vlastitog financiranja pokazuje koliko se imovine financira vlastitim sredstvima. Minimalna vrijednost ovog pokazatelja je 50%, odnosno veći stepen samofinanciranja ukazuje na veće korištenje vlastitog kapitala i lakše podmirivanje obaveza.

Udio vlastitog financiranja se tokom promatranog razdoblja povećao za 1,74% i veći je od zadovoljavajućeg koeficijenta, što znači da se preduzeće uspješno financira iz vlastitih izvora sa 62,62%.

3. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti predstavljaju odnos prihoda i rashoda, te pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.

1.	Koeficijent ukupne ekonomičnosti (ukupni prihod/ukupni rashod)	Tekuća godina	Prethodna godina
		105,12%	107,58%
2.	Koeficijent ekonomičnosti prodaje (prihod od prodaje/ukupni rashodi)	103,68%	97,31%

Iz Tablice se može uočiti kako je ekonomičnost ukupnog poslovanja na granici u promatranim razdobljima, ali je i dalje veća od jedan, odnosno preduzeće posluje ekonomično i stabilno.

U 2020. godini za svakih 100 KM rashoda preduzeće ostvari 105,12 KM prihoda. U istom periodu prošle godine za svakih 100 KM rashoda ostvarilo je 107,58 KM prihoda.

Ovaj pokazatelj je na nižem nivou nego prethodne godine.

U 2020. godini za svakih 100 KM rashoda preduzeće ostvari 103,68 KM prihoda od prodaje. U istom periodu prošle godine za svakih 100 KM rashoda ostvarilo je 97,31 KM prihoda od prodaje.

Ovaj pokazatelj je na višem nivou u odnosu na prethodnu godinu.

9. Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca su specifičan oblik imovine čijem procjenjivanju se posvećuje posebna pažnja, kako bi se prikazale istinite i fer informacije o poslovanju Preduzeća u skladu sa MRS koji zahtjevaju provjeru potraživanja od kupaca najmanje na dan bilansiranja. Odraživanja od kupaca u istom periodu prethodne godine su iznosila 2.628.090 KM, što znači da je došlo do smanjenja potraživanja u tekućem periodu za 15,05 %.

Potraživanja od kupaca iskazujemo na slijedeći način:

	Opis	Tekuća godina	Prethodna godina
1.	Kupci-privreda	156.791	135.648
2.	Kupci-obrtnici	6.683	8.533
3.	Kupci-domaćinstva	372.958	349.826
4.	Kupci-ostali	313.951	348.090
5.	Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca-privreda	67.411	48.298
6.	Sumnjiva i sporna potraž. od kupaca-privreda – utužena potraž.	328.985	329.714
7.	Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca-Obrtnici	10.083	7.931
8.	Sumnjiva i sporna potraž. od kupaca-Obrtnici – utužena potraživanja	23.002	22.734
9.	Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca-Ostali	975.467	1.436.730
10.	Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca-ost. utuž. potraž.	5.466	5.466
11.	Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca-domać. utuž. potraž.	1.121.317	970.680
12.	Ukupno potraživanja:	3.382.115	3.663.652
13.	Ispravka vrijed. potraž. od kupaca-privreda	293.573	302.356
14.	Ispravka vrijed. potraž. od kupaca-obrtnici	24.681	19.985
15.	Ispravka vrijed. potraž. od kupaca-ostali	11.604	12.376
16.	Ispravka vrijed. potraž. od kupaca-domaćinstva	819.558	700.845
17.	Ispr. vrijed. potr. od kupaca (12-13-14-15-16)	1.149.416	1.035.562
18.	Potraživanja od prodaje (12-17)	2.232.699	2.628.090

Potraživanja od kupaca u poslovnim knjigama iskazuju se po fer vrijednosti uz primjenu politike ispravka vrijednosti i metode procjene zasnovane na analizi starosne strukture salda potraživanja.

Stanje potraživanja na dan 31.12.2020. godine je realno iskazano jer je provedeno usklađivanje s kupcima, iako je provjerom iskazanih potraživanja od kupaca utvrđeno da određena potraživanja od kupaca nisu plaćena u okviru roka za plaćanje, ali za sad nema saznanja da bi spomenuta potraživanja bila nenaplativa budući da su se kupci na koje se ta potraživanja odnose obavezali podmiriti svoja dugovanja iako uz značajna kašnjenja.

Prema navedenoj politici ispravljaju se nenaplaćena potraživanja temeljem procjene i sva ostala nenaplaćena potraživanja koja su dospjela preko 180 dana od dana njihovog dospelja.

Prema metodi procjene zasnovane na analizi starosne strukture salda potraživanja, potraživanja se raščlanjuju po starosnoj grupi ovisno o proteku roka od dospelja naplate, te procjena rizika za pojedinu grupu. Vremenska razdoblja za pojedine starosne grupe, Preduzeće određuje samostalno.

Kod kategorije korisnika komunalnih usluga i to privreda, obrtnici i ostali izvršen je prenos potraživanja starijih od 180 dana na konto sumnjivih potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2020. godine.

RASPORED NENAPLAĆENIH POTRAŽIVANJA NA GRUPE PREMA KRITERIJU ZASTARJELOSTI

KONTO	Potr. koja nisu starija od 30 dana	Potraž.starosti 30-60 dana	Potr.starosti 60-90 dana	Potr.starosti 90-120 dana	Starosti 120-150	Starosti od 150-180	preko 180 dana
21110	85.008	29.720	18.703	14.150	7.757	1.453	0
21111	3.493	1.333	1.003	854	0	0	0
2116	82.653	52.656	37.613	45.810	46.022	49.197	0
21112	143.855	64.432	35.009	28.787	24.396	20.818	55.661
Ukupno	315.009	148.141	92.328	89.601	78.175	71.468	55.661

Tabela 26: Raspored neutuženih nenaplaćenih potraživanja

Prema metodi procjene zasnovane na analizi starosne strukture salda potraživanja, potraživanja se raščlanjuju po starosnoj grupi ovisno o proteku roka od dospelja naplate, te procjene rizika za pojedinu grupu. Vremenska razdoblja za pojedine starosne grupe, Preduzeće određuje samostalno.

Starosna struktura dospelja neispravljenih potraživanja od kupaca:

• Do 30 dana	315.009	37%
• Do 60 dana	148.141	17%
• Do 90 dana	92.328	12%
• Do 120 dana	89.601	11%
• Do 150 dana	78.175	9%
• Do 180 dana	71.468	8%
• Preko 180 dana	55.661	6%

Kod kategorije korisnika komunalnih usluga i to privreda, obrtnici i ostali izvršen je prenos potraživanja starijih od 180 dana na konto sumnjivih potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2020.godine.

Osnovnu odrednicu poslovne politike Preduzeća čine aktivnosti na poboljšanju nivoa naplate potraživanja realiziranih usluga, kako iz tekućeg perioda tako i izvršenje naplate duga iz prethodnih godina. Shodno tome, kontinuirano se vode aktivnosti u vezi poboljšanje iste, uz primjenu zakonski dopuštenih mjera koje se ogledaju u slijedećem: dostavljanje opomena za dugovanja, opomena pred tužbu, te blagovremeno pokretanje sudskih izvršenja.

U skladu sa važećim zakonskim propisima JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać dužno je poduzeti sve mjere radi naplate svojih potraživanja, zbog čega ovo Preduzeće blagovremeno pokreće postupke pred sudom protiv korisnika usluge koji neplaćaju svoje obaveze po osnovu iskorištene komunalne usluge, tako da su sva dospjela nenaplaćena potraživanja utužena

Tokom izvještajnog perioda, radi efikasnosti u povećanju naplate, izvršene su slijedeće radne aktivnosti:

Kategorija: domaćinstva

Kategorija domaćinstva obuhvata velik broj korisnika čije je stanje sa 31.12.2020. godine 16.857 korisnika. Tokom izvještajnog perioda, redovno su se vodile aktivnosti oko praćenja naplate potraživanja od dužnika kako ne bi došlo do zastare, te su se po potrebi poduzimale gore pomenute mjere. Slijedom navedenog, korisnicima usluga odvoza smeća koji nisu izmirili svoja dugovanja u utvrđenom roku, u izvještajnom periodu poslano su opomene koje su obuhvatile 4.493 korisnika sa iznosom od 790.810 KM.

Za korisnike koji se nisu odazvali plaćanju svojih obaveza, pokrenuti su i sudski postupci - podnošenjem prijedloga za utuženja. U toku 2020. godine Pravnoj službi proslijeđeno je 2.973 prijedloga za utuženja u iznosu od 265.359 KM. Svi korisnici su i utuženi.

Tokom izvještajnog perioda u ovoj kategoriji aktivnosti su bile usmjerene i na prikupljanje informacija o kretanju korisnika (promjeni vlasnika stambenih objekata i sl.), radi ispravnosti podataka na fakturama, te aktivnosti oko prijavljivanja novih korisnika. Tako je u odnosu na stanje prethodne godine, prijavljeno 198 novih korisnika za usluge prikupljanja i odvoza smeća.

Kategorija: privreda i obrtnici

Također i u ovoj kategoriji redovno su se pratila nenaplaćena potraživanja, te dostavljale opomene za neizmirena dugovanja koje su obuhvatile 417 korisnika sa ukupnim iznosom dugovanja od 158.221 KM. Pravnoj službi proslijeđeni su - prijedlozi za utuženja za 68 korisnika sa iznosom od 69.683 KM.

Poduzimale su su i aktivnosti oko praćenja kretanja korisnika, radi ispravnosti podataka na fakturi. Sagledavanjem broja korisnika, kod privrede i ustanova broj korisnika na dan 31.12.2020. godine je manji za 659 korisnika u odnosu na 31.12.2019. godine, a kod obrtnika broj se također umanjio za 16 korisnika u odnosu na prošlu godinu.

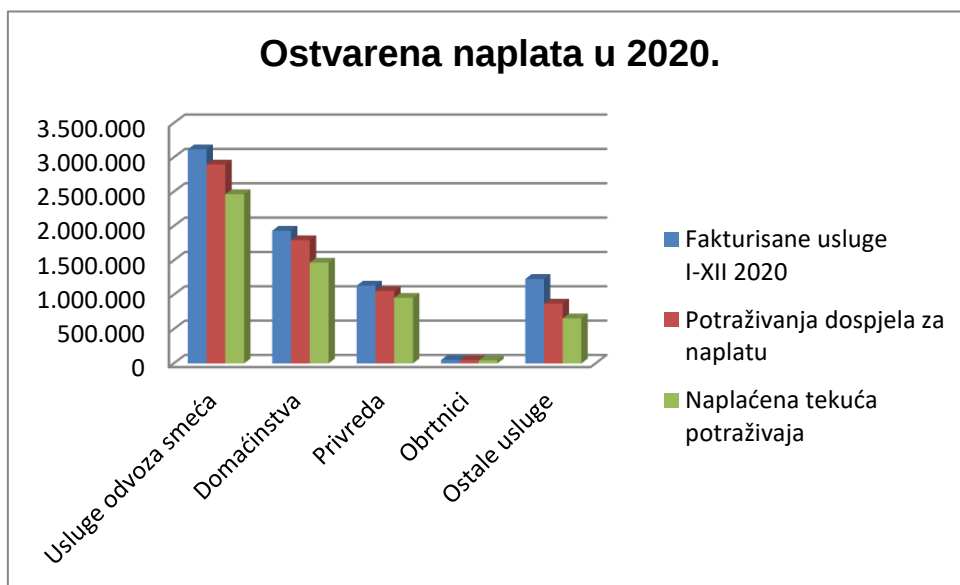
Kretanja naplate po kategorijama korisnika iskazana su u narednoj tabeli.

U narednoj tabeli dajemo pregled fakturiranih tekućih potraživanja, te pregled dospjelih tekućih potraživanja sa 31.12.2020. godine (bez faktura XII mjeseca).

Stavljajući u odnos naplaćena – dospjela tekuća potraživanja sa fakturiranim dospjelim potraživanjima na dan 31.12.2020. godine, iskazani su ostvareni procenti naplate potraživanja u izvještajnom periodu.

	Fakturisane usluge I-XII 2020	Potraživanja dospjela za naplatu	Naplaćena tekuća potraživanja	% naplate u 2020.	% naplate u 2019.
Usluge odvoza smeća	3.117.343	2.896.845	2.463.968	85%	87%
Domaćinstva	1.932.556	1.794.330	1.466.822	82%	83%
Privreda	1.133.517	1.054.634	954.788	91%	94%
Obrtnici	51.270	47.881	42.358	84%	82%
Ostale usluge	1.230.151	871.195	655.357	75%	60%
UKUPNO	4.347.494	3.768.040	3.119.325	83%	78%

Tabela 27: Ostvarena naplata tekućih potraživanja u 2020. godini

	Naplata dospjelih potraživanja sa 31.12.2020.	Naplata tekućih potraživanja	Naplata potraživanja starijih od 2020.
Usluge odvoza smeća	2.903.488	2.463.968	439.520
Domaćinstva	1.758.787	1.466.822	291.965
Privreda	1.093.991	954.788	139.203
Obrtnici	50.710	42.358	8.352
Ostale usluge	1.725.553	655.357	1.070.196
UKUPNO	4.629.041	3.119.325	1.509.716

Tabla 28: Naplata potraživanja

Sagledavajući ostvarene procenete naplate u tekućem periodu evidentno je da je ukupna naplata potraživanja izvršena sa 83%, te je ostvarena na višem nivou nego u prethodnoj godini. Po kategorijama korisnika usluga, indeksi naplate različito su se očitovali :

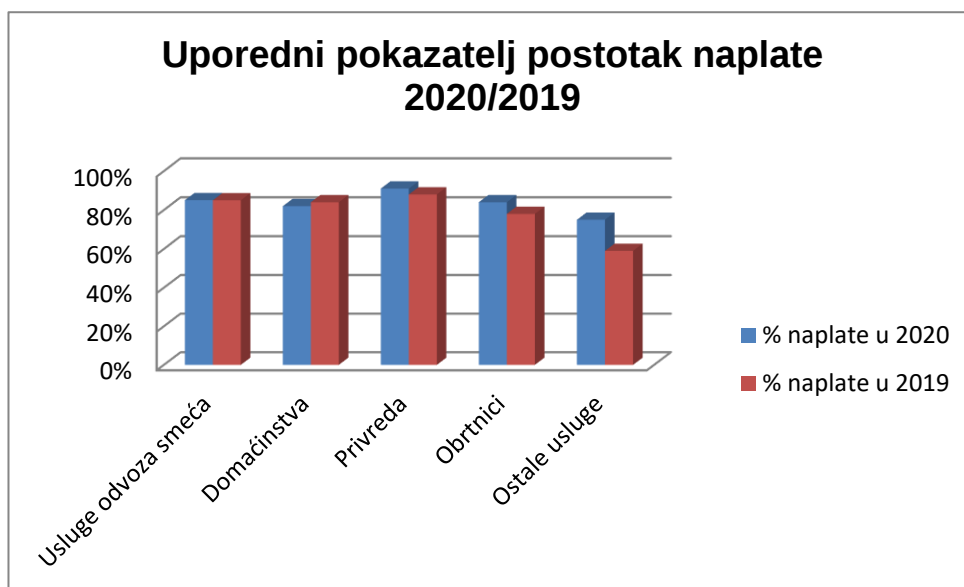
Tako se kod **usluga odvoza smeća** ostvareni indeks naplate povećao za 2 u odnosu na isti period prethodne godine, a unutar kategorija korisnika evidentna su različita kretanja.

Naplata usluge od korisnika - domaćinstva se smanjila sa 83% na 82%. Tekuća potraživanja naplaćena su u vrijednosti od 1.466.822 KM, a naplata ranijih godina je 291.965 KM.

Naplata usluge od korisnika - privreda je niža za 3 indeksnih poena. Tekuća potraživanja naplaćena su u vrijednosti od 954.788 KM, a potraživanja ranijih godina u vrijednosti 139.203 KM.

Kod obrtnika naplata je na višem nivou za 2 indeksna poena. Tekuća potraživanja naplaćena su u vrijednosti od 42.358 KM, a naplata ranijih godina je u visini od 8.352 KM.

Kod kretanja naplate tekućih potraživanja u kategoriji korisnika **ostalnih usluga**, ove godine je ostvaren značajniji nivo naplate. Naime, naplata je ostvarena sa 75% u odnosu na prethodni period kad je naplata iznosila 60% tekućih potraživanja. Razlog ovako visokog procenta naplate leži u naplaćenim potraživanjima od JU "Zavod za prostorno uređenje" Bihać. Ova ustanova i dalje predstavlja najvećeg dužnika, sa dugom od 1.161.983 KM na dan 31.12.2020. godine, što je 31,20% ukupnih dospjelih potraživanja. Na ime tekućih potraživanja naplaćeno je 655.357 KM, a potraživanja ranijih godina naplaćena su u vrijednosti od 1.070.196 KM.

Na viši nivo procenta naplate u odnosu na ranije godine utjecale su i subvencije Grada Bihaća, privrednim korisnicima. Zbog situacije izazvane pandemijom bolesti Covid-19, Gradonačelnik Grada Bihaća donio je Pravilnik o kriterijima, načinu i postupku raspodjele sredstava Grada Bihaća namijenjenih za subvencioniranje naknada poslovnim subjektima Grada Bihaća u cilju sanacije negativnih ekonomskih posljedica stanja nesreće uzrokovanih pandemijom koronavirusa, kojim je dato pravo na subvenciju troškova komunalnih usluga i to odvoza komunalnog otpada, a na osnovu ispostavljenih faktura za odvoz komunalnog otpada za period 01.03.2020. godine do 30.06.2020. godine. Preduzeću su na osnovu gore navedenog Pravilnika doznačena sredstva u iznosu 62.225,54 KM odnosno u visini fakturiranih usluga odvoza komunalnih usluga korisnicima subvencije.

9.1. Nenaplaćena potraživanja

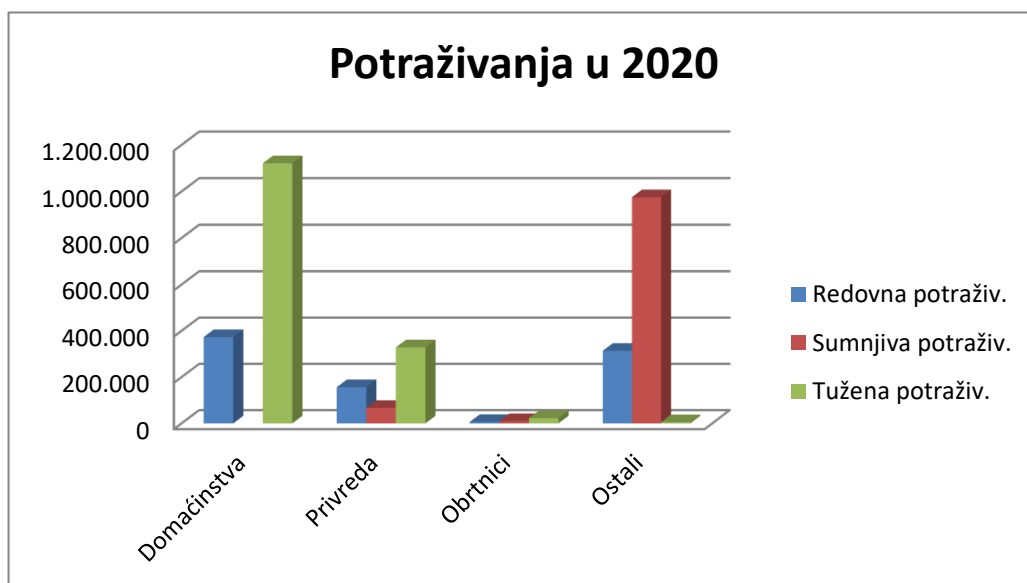
Nenaplaćena potraživanja sa 31.12.2020. godine iznose 3.382.115 KM, od čega se 62% nenaplaćenih potraživanja odnosi na usluge odvoza smeća.

Redovna potraživanja iznose 850.384 KM, a sumnjiva i sporna potraživanja (potraživanja koja nisu naplaćena u roku i tužbom se traži njihova naplata) iznose 2.531.731 KM i ista su korigovana za otpise sa 1.149.416 KM preko ispravke vrijednosti potraživanja.

Nenaplaćena potraživanja po kategorijama korisnika su sljedeća

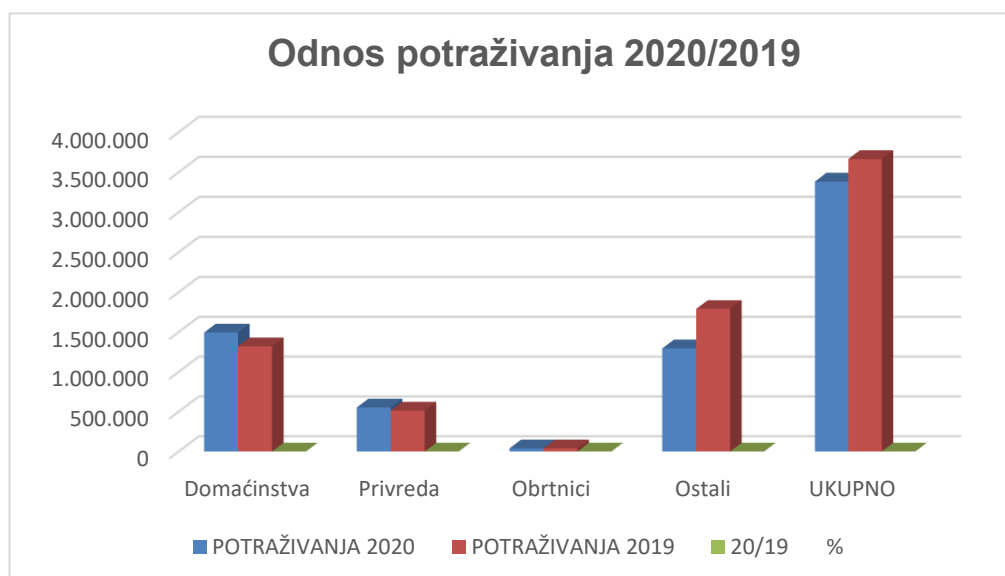
	Redovna potraživanja	Sumnjiva potraživ.	Utužena potraživ.	UKUPNO	%	Ispravka vrijed.pot.	Stanje ne napl. potraživ.	%
Domaćinstva	372.959		1.121.317	1.494.276	44%	819.558	674.718	30%
Privreda	156.791	67.411	328.985	553.187	17%	293.573	259.614	12%
Obrtnici	6.683	10.083	23.002	39.768	1%	24.681	15.087	1%
Ostali	313.951	975.467	5.466	1.294.884	38%	11.604	1.283.280	57%
UKUPNO	850.384	1.052.961	1.478.770	3.382.115	100%	1.149.416	2.232.699	100%

Tabela 29: Struktura nenaplaćenih potraživanja

Kategorija korisnika	Potraživanja 2020.godina	Potraživanja 2019.godina	2020/2019. %
Domaćinstva	1.494.276	1.320.506	113,16
Privreda	553.187	513.662	107,69
Obrtnici	39.768	39.198	101,45
Ostali	1.294.884	1.790.286	72,33
UKUPNO	3.382.115	3.663.652	92,32

Tabela 30: Odnos potraživanja 2020/2019.godina

Kupci domaćinstva - obuhvataju prosječno mjesečno 16.776 korisnika usluga.

Nenaplaćena potraživanja za usluge odvoza smeća - domaćinstva iznose 1.494.276 KM, što čini 44% od ukupno nenaplaćenih potraživanja Preduzeća.

Po strukturi, redovna potraživanja iznose 372.959 KM (potraživanja iz 2020. godine). U kategoriji domaćinstava potraživanja su iskazana umanjeno za otpise preko ispravke vrijednosti u iznosu od 819.558 KM.

Kupci preduzeća - obuhvataju prosječno mjesečno 868 korisnika.

Nenaplaćena potraživanja za odvoz smeća iznose 553.187 KM, što čini 17% ukupnih potraživanja. Na redovnom kontu vodi se 156.791 KM nenaplaćenih potraživanja, a prema ročnosti obuhvataju 2020. godinu. Na sumnjivim, spornim i utuženim potraživanjima vodi se ukupno 396.396 KM (2012-2020. godine), od čega na utuženjima 328.985 KM (umanjeno za ispravku vrijednosti u iznosu od 293.573KM).

Kupci obrtnici - obuhvataju prosječno mjesečno 246 korisnika.

Nenaplaćena potraživanja ove kategorije iznose 39.768 KM, te sa 1%, učestvuju u ukupno nenaplaćenim potraživanjima Preduzeća. Redovna potraživanja iznose 6.683 KM (2020 godina), a sumnjiva i sporna su 10.083KM (2012–2020.god.). Utužena potraživanja kategorije obrtnika iznose 23.002 KM i odnose se na period od 2012-2020. godine, a izvršeni otpisi potraživanja iznose 24.681 KM.

Kupci za ostale usluge

Nenaplaćena potraživanja iznose 1.294.884 KM i čine 38% ukupno nenaplaćenih potraživanja. Na redovnim potraživanjima ove kategorije vodi se 313.951 KM (2020. godine). Na sumnjivim i spornim potraživanjima vodi se 975.467 KM (2012 – 2020.godine), dok se na utuženim potraživanjima vodi 5.466 KM (2012-2020. godina), a izvršeni otpisi potraživanja iznose 11.604 KM.

Preduzeće na dan 31.1.2020. godine putem Suda potražuje 1.478.770 KM. Najstarija potraživanja na kontu tuženih potraživanja datiraju iz 2012. godine i iznose 133.793 KM ili 9,05% ukupno utuženih potraživanja. U periodu 1.1.-31.12.2020. godine od ukupno utuženih potraživanja naplaćeno je 142.678 KM, što čini 9,64% ukupno utuženih potraživanja.

Istovremeno je Preduzeće uplatilo Sudu na ime sudske takse po izvršenju 13.771 KM za period od 1.1.-31.12.2020. godina i 693 KM na ime troškova izvršenja izlaska na lice mjesta - pljenidba. Iznos uplaćene takse iznosi 10,13% naplaćenih sudskih troškova.

Ovi troškovi dodatno terete poslovanje Preduzeća za navedeni period.

10. Izloženost rizicima i upravljanje rizicima

Kako bi se predvidjele situacije koje se mogu negativno odraziti na poslovanje i ostvarivanje zadanih ciljeva, Preduzeće identificira financijske rizike, utvrđuje njihov utjecaj na poslovanje i upravlja njima.

Društvo je izloženo raznim financijskim rizicima koji su povezani sa cijenovnim, valutnim, kreditnim i rizikom likvidnosti. Preduzeće prati navedene rizike i nastoji umanjiti njihov potencijalni utjecaj na financijsku izloženost Preduzeća.

Preduzeće nije značajnije izloženo cjenovnom riziku kada su u pitanju javne nabavke, koje se realno planiraju, ugovorima definišu cijene nabavki i prati realizacija potpisanih ugovora.

Valutni rizik je zanemariv u poslovanju JKP "Komrad" d.o.o. Bihać, te su usluge koje se vežu uz tečaj EUR-a u ukupnim rashodima minimalne, odnosno i bitnije promjene tečaja ne bi značajno utjecale na rashode.

Preduzeće nije izloženo financijskim rizicima koji su povezani s promjenama uvjeta na financijskom tržištu usljed promjena tečaja valute ili kamatnih stopa, obzirom da su sva postojeća zaduženja ugovorena bez valutne klauzule i uz fiksnu kamatnu stopu.

Preduzeće nema značajnijih dugoročnih obaveza po dugoročnim kreditima i tekuće obaveze po dugoročnom kreditu se redovno izmiruju i samim tim nema rizika od promjenljivih kamatnih stopa, jer su ugovorene fiksne kamatne stope, kao i kod kratkoročnog kredita.

Financijska imovina koja potencijalno može izložiti Društvo kreditnom riziku odnosi se na potraživanja za izvršene usluge velikom broju kupaca, zbog nemogućnosti naplate ili produženja roka naplate zbog prezaduženosti i socijalnih prilika većine građana.

Društvo je izloženo kreditnom riziku kroz naplatu potraživanja od kupaca kada isti imaju financijske poteškoće, odnosno postoji opasnost da se potraživanja neće naplatiti u cjelosti ili planiranom dinamikom. Kod obrade izloženosti Preduzeća kreditnom riziku misli se na potraživanja od kupaca, države i ostala potraživanja za koja postoji opasnost da se neće naplatiti.

Navedeni rizik Preduzeće umanjuje intenzivnim aktivnostima vezanim uz poduzimanje pravnih radnji radi pravovremene naplate potraživanja.

Nenaplaćene usluge od kupaca imaju za posljedicu da preduzeće propušta priliku da ta sredstva uloži (investira) u druge oblike imovine. Plaćanje skupih troškova podizanja tužbi protiv neplatiša, smanjuje vrijednost Preduzeća, a da pri tom efekti naplate nisu na zadovoljavajućoj razini.

Rizik likvidnosti i rizik gotovinskog toka određuje se kao opasnost od neusklađene dospelosti sredstava u preduzećima, što za posljedicu može imati teškoće s likvidnošću u vidu nedostataka novčanih sredstava za podmirenje dospjelih obaveza. Pravovremeno uočavanje znakova koji upozoravaju na nelikvidnost omogućavaju da se kroz analizu tokova novčanih aktivnosti izbjegnu moguće teže posljedice za Preduzeće.

Osim navedenog, ostali poslovni rizici nisu naročito izraženi u poslovanju Preduzeća, ali su mogući zbog individualnih pogrešaka, prekida u isporuci usluga ili šteta na imovini Preduzeća uzrokovana višom silom. Također, tu je uključen i rizik usljed čestih izmjena zakonskih propisa, kao i pravna nesigurnost zbog određenih nedostataka u funkcioniranju pravosudnog sistema, izraženo kroz različitu sudsku praksu, dužinu trajanja postupaka i troškove povezane sa istima.

11. Zaključak

U Izvještaju o radu i poslovanju JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać za period 01.01.-31.12.2020. godine obuhvaćeni su računovodstveni i plansko-analički pokazatelji poslovanja uz tabelarni i grafički prikaz ostvarenog u tekućem periodu u odnosu na ostvarenje u istom periodu prethodne godine i obrazloženje pojedinih stavki.

U ovom izvještajnom periodu Preduzeće se našlo u situaciji neplaniranog i neželjenog razdoblja u poslovanju. Naime, proglašenjem pandemije bolesti Covid-19 izazvane koronavirusom, koja je uzdrmala cjelokupnu svjetsku ekonomiju, nije zaobišla ni poslovanje Preduzeća. Nizom brzih i efikasnih mjera koje su poduzete od Uprave preduzeća štete po Preduzeće su smanjenje na minimum.

Analizirajući poslovanje Preduzeća u ovoj izvještajnoj godini vidljivi su zadovoljavajući rezultati poslovanja, s obzirom na datu situaciju.

JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać je u 2020. godini ostvarilo svoja osnovna načela poslovanja i obavilo planirani obim djelatnosti prikupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, selektivnog odvajanja korisnog otpada, održavanja čistoće javnih površina i ulica na teritoriji Grada Bihaća u ljetnim i zimskim uvjetima, upravljanja parkiralištima, upravljanja mezarjem /grobljem „Humci“, iznajmljivanje štandova na pijaci i tržnici, te održavanje javne rasvjete na teritoriji Grada Bihaća. Preduzeće je ostvarilo pozitivan financijski rezultat.

U periodu od 01.01.do 31.12.2020. godine ostvaren je ukupan prihod u iznosu od 4.514.565 KM koji je bio dovoljan da se pokriju ukupni rashodi u iznosu od 4.294.556 KM i ostvari pozitivan financijski rezultat, neto dobit u iznosu od 214.223 KM.

Ostvareni pozitivni rezultat poslovanja u tekućem periodu, posljedica su provođenja poslovne politike Preduzeća koja se zasniva na osnovnim načelima ekonomije: organizovanost, rentabilnost, iskorištenost svih materijalnih i ljudskih resursa, izvršavanje radnih zadataka, odgovornost prema radu i timski rad u okviru primjene zakonskih propisa i internih akata Preduzeća.

Sagledavajući strukturu prihoda vidljivo je da su prihodi od prodaje roba i učinka ostvareni na nižem nivou za 2% u odnosu na isti period 2019. godine. To je dokaz da je poslovanje Preduzeće postavljeno na ispravnim ekonomskim principima i brzo i efikasno se prilagođava trenutnoj situaciji, uz poštovanje svih zakonskih propisa i internih akata Preduzeća.

Važno je istaći da je u vrijeme proglašenja kriznog stanja od 17.3.2020. godine obustavljeno davanje pojedinih usluga, rad na pijaci i tržnici, usluge vezane za rad parkirališta, a pojedine usluge, kao što je prikupljanje selektiranog otpada na mjestu nastanka reducirano. Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada, održavanje higijene grada i obavljanje pogrebnih usluga obavljalo se pod posebnim higijenskim uslovima propisanim od strane epidemiološke službe. Rad uz pridržavanje epidemioloških mjera dodatno je opteretio poslovanje Preduzeća.

Ostali poslovni prihodi ostvarili su rast od 70% u odnosu na isti period prošle godine, a ponajviše radi tekuće donacije Grada kao pomoć privredi.

Naplata otpisanih potraživanja je na niskom nivou u odnosu na 2019. godinu zbog Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik br.10 koji je stupio na snagu 6.5.2019. godine). Po tom Zakonu za Prijedlog za izvršenje plaća se taksa u visini od 100 KM za vrijednost spora do 1.000 KM i za rješenje o izvršenju taksa u visini 50% takse na prijedlog za izvršenje, a najviše 500 KM. Tako da npr. za sporove od 50 KM ili 100 KM uplata taksi je 150 KM, a mogućnost izvršenja tj. naplate je upitna. Zbog toga su obustavljenja potraživanja putem izvršenja za niže iznose.

Od 10.10. 2020. godine počeo se primjenjivati Zakon o izmjenama Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik“ br. 25 od 10.10.2020. godine), pa tako se Prijedlog za izvršenje, vrijednosti do 1.000 KM, plaća 5% od vrijednosti spora. Od tog datuma se počelo intenzivno raditi na naplati potraživanja sudskim putem – putem izvršenja.

Preduzeće isto tako posebnu pažnju posvećuje redovnom izmirenju svojih obaveza.

Sa aspekta izmirenja obaveza, isplata plaća i ostalih materijalnih izdvajanja zaposlenicima, redovito je izvršavano u izvještajnom periodu, a sve u skladu sa Pravilnikom o radu, Kolektivnim ugovorom i zakonskim propisima.

U izvještajnom periodu izvršavane su i obaveze koje su se odnosile na obaveze prema kreditorima, dobavljačima, obaveze po osnovu poreza i doprinosa, po osnovu PDV-a i dr.

PDV obaveza iskazuje se u skladu sa Zakonom o PDV- u na ukupnu realizaciju, bez obzira da li će iskazana realizacija biti i naplaćena. Za period 01.01.- 31.12.2020. godine iskazani PDV po izdatim fakturama i isporukama naplaćenim u gotovini ukupno je iznosio 712.992 KM, umanjeno za ulazni PDV za navedeni porezni period ukupno je uplaćeno 589.797 KM PDV-a. Dakle obaveza za PDV je u potpunosti izvršena, a fakturisana tekuća potraživanja naplaćena su svega sa 67,38% što govori o nerealnosti izdvajanja, pogotovo kada se zna da neka od potraživanja neće nikad ni biti naplaćena.

Na ime doprinosa za PIO/MIO, zdravstveno osiguranje, nezaposlenost, obaveze po osnovu članarina i poreza na dohodak, Preduzeće je u 2020. godini, ukupno izdvojilo fondovima i u budžet USK-a iznos od 1.100.231 KM, što sa uplaćenim PDV-om iznosi ukupno 1.690.028 KM.

Bez obzira na mnoge poteškoće s kojima je suočeno u redovnom izvršavanju svojih obaveza prema zaposlenicima i društvu uopšte, Preduzeće nastoji dati svoj puni doprinos u sprečavanju nastanka opšte nelikvidnosti u privredi, odnosno svom okruženju.

Iz Izvještaja o radu i poslovanju JKP "Komrad" d.o.o. Bihać može se izvući zaključak da su JKP "Komrad" d.o.o. Bihać i njegov osnivač Grad Bihać na temeljima zajedničkog rada s Odborom za reviziju, Nadzornim odborom, Skupštinom Preduzeća i nadležnim službama Grada Bihaća zaduženim za praćenje rada komunalnih preduzeća u cjelosti, kvalitetno, stručno i na vrijeme obavili sve poslove i zadatke iz svoje nadležnosti, a što je rezultiralo predstavljanjem Preduzeća kao stabilnog, s čvrstim materijalnim, finansijskim i tehnološkim pretpostavkama za daljnji razvoj u obavljanju djelatnosti.

U svemu i u cjelosti Preduzeće je postupalo shodno zakonskim odredbama i preuzetim obavezama u djelokrugu prenesenih ovlasti za obavljanje komunalnih djelatnosti.

Direktor:

Mehura Selimović dipl. ing